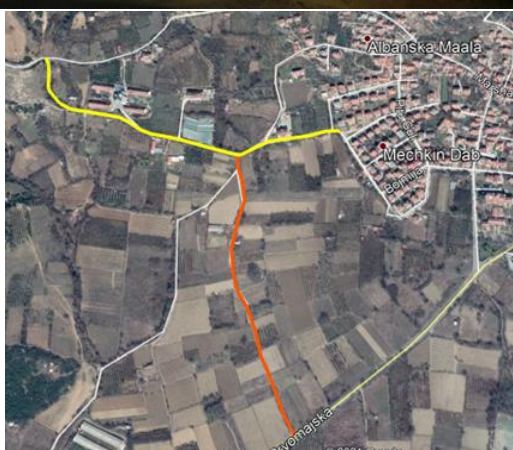

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ (ПУЖССА)

Изградба на ул.Балинци, ул. Јосифово-Калково и
ул.Новопроектирана 1 со крак 1, општина Валандово

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)

Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци, Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Изработиле:

М-р Славјанка Пејчиновска-Андонова, Инженер за животна средина

Експерт за заштита на животна средина и социјални прашања

М-р Сашка Богданова Ајцева, Инженер за животна средина

Специјалист за заштита на животна средина и социјални аспекти

СОДРЖИНА

1.	ВОВЕД.....	3
2.	ОПИС НА ПРОЕКТОТ.....	4
2.1	Основна состојба на општина Васландово	4
2.1.1	Демографија	4
2.1.2	Климатски карактеристики	5
2.1.3	Сеизмологија	6
2.1.4	Вода	6
2.1.5	Квалитет на воздух	6
2.1.6	Отпад	7
2.1.7	Геологија и почва	7
2.1.8	Флора и фауна.....	7
2.1.9	Бучава	8
2.1.10	Културно наследство.....	8
2.2	Локација на проектот	9
2.3	Проектни активности	12
2.4	Сензитивни рецептори	14
3.	ПОТЕНЦИЈАЛНИ ВЛИЈАНИЈА И РИЗИЦИ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРОЦЕНКА НА РИЗИКОТ ОД ИСТИТЕ	14
	Спроведување на ПУЖССА	17
	Механизам за поплаки.....	18
	Јавно објавување и вклучување на граѓани.....	20
	Јавна расправа	21
4.	ПЛАН ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА ЕКОЛОШКО-СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ	23
5.	МОНИТОРИНГ ПЛАН НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ	26
6.	ПРИЛОЗИ.....	31

СЛИКИ

Слика 1	Локацијата на проектната област во однос на општината Валандово	4
Слика 2	Карта со потенцијални природни опасности (ерозија, поплави, лизгање на земјиштето и земјотреси) во РСМ	6
Слика 3	Локација на проектните области каде ќе се врши изградба на ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1 со крак 1 , општина Валандово	10
Слика 4	Тековна состојба со ул.Јосифово-Калково	11

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)

Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци, Изградба на ул. "Јосифово-Калково",

Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Слика 5 Тековна состојба со ул.Балинци **Error! Bookmark not defined.**

Слика 6 Тековна состојба со кул.Новопроектирана 1 со крак 1..... **Error! Bookmark not defined.**

Слика 7 Заштитени подрачја во однос на проектните локации 11

ТАБЕЛИ

Табела 1 Планирани проектни активности, во Општина Валандово 13

Табела 2 Потенцијални влијанија и ризици за 15

Табела 3 Аспекти препорачани од Светска Банка во врска со КОВИД-19 во проектите од градежништвото/
градежните работи 34

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Карта на заштитени подрачја во поширокото опкружување на проектните локации во Општина
Валандово..... **Error! Bookmark not defined.**

Прилог 2 Аспекти поврзани со КОВИД-19 во проектите за градежништво/градежни работи 33

Прилог 3 Образец за доставување коментари 40

Прилог 4 Образец за поплаки за целиот период на спроведување на проектот 41

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
Проект: Изградба на ул."Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

КРАТЕНКИ

РУЖССА	Рамка за управување со животната средина и социјални аспекти
ПУЖССА	План за управување со животната средина и социјални аспекти
БЗР	Безбедност и здравје при работа
ЗПП	Значајно Подрачје за Птици
ЗПР	Значајно Подрачје за Растенија
ППЛП	Проект за поврзување на локалните патишта
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МЗЗПР	Македонско Здружение за Заштита При Работа
МТВ	Министерство за Транспорт и Врски
Н.М.	Населено Место
ЈКП	Јавно Комунално Претпријатие
ЕИП	Единица за Имплементација на Проектот
ЛЗО	Лична заштитна опрема
РМ	Република Македонија
РПР	Рамка за принудно раселување
РСМ	Република Северна Македонија
ПУС	План за Управување со Сообраќај
СБ	Светска Банка
СЗО	Светска Здравствена Организација

1. ВОВЕД

Транспортниот сектор во Република Северна Македонија се одликува со лоша состојба на локалната патна мрежа, незадоволително ниво на финансирање за одржување на патиштата, слаби меѓународни инвестиции во дистрибутивниот сектор и транспортот, итн. Ваквата лоша состојба на локалните патишта е резултат на недостатокот на финансиски капацитет на локалната самоуправа што се разликува од регион до регион во земјата. Некои од локалните патишта во руралните средини се во неприфатлива состојба, без пристап до болниците, училиштата и маркетите, така што ова прашање носи и социјални проблеми.

Со цел да се поддржат општините во земјата со инвестиција од 70 милиони евра обезбедена од Светската банка, Министерството за транспорт и врски ќе го спроведе Проектот за поврзување на локалните патишта (ППЛП), најмногу како санација / надградба на постојната локална патна инфраструктура (урбани/рурални улици, регионални и локални патишта), поставување пешачки патеки, улично осветлување, поставување одводнување и градење капацитет на општинскиот персонал.

За овој проект „Изградба на ул. Балинци во с. Балинци, Изградба на локален пат Јосифово-Калково и Изградба на ул.Новопроектирана во општина Валандово “ Елаборатите за заштита на животната средина биле подготвени во февруари 2020 година затоа што според националното законодавство реконструкцијата на патиштата спаѓа во поглавје X - Инфраструктурни проекти, точка 1 Изградба на локални патишта, дефинирано во подзаконски акти. Решенијата за Елаборатите за заштита на животна средина за проектите Изградба на ул. Балинци во с.Балинци, Изградба на локален пат Јосифово-Калково и Изградба на ул.Новопроектирана издадени се и одобрени од страна на Градоначалникот на општина Валандово. За Елаборат за заштита на животна средина за изградба на улица Новопроектирана 1 издадено е Решение со арх.број: УП1 12-1 од 09.03.2021 година, за За Елаборат за заштита на животна средина за изградба на улица во село Балинци издадено е Решение со арх.број: УП1 12-6 од 11.08.2020 година и за Елаборат за заштита на животна средина за изградба на локален пат Јосифово-Калково издадено е Решение со арх.број: УП1 12-2 од 16.03.2021 година.

Општина Валандово од подготвените Елаборати за заштита на животната средина испраќа копија заедно со решението од Елаборатите до МТВ вклучувајќи и други технички документи за нивно одобрување.

Со цел решавање на потенцијалните проблеми во животната средина и социјалните активности на Проектот, во согласност со стандардите на Светската банка за животна средина и социјални аспекти, Рамката за управување со животната средина и социјални аспекти (РУЖССА) беше подготвена за целиот проект за ППЛП во септември / октомври 2019 година. РУЖССА се користи, како најсоодветна алатка за адресирање на животната средина и социјалните аспекти на под-проектите утврдени во текот на подготовката и спроведувањето на проектите.

Под-проектите „Изградба на ул. Балинци во с.Балинци, Изградба на локален пат Јосифово-Калково и Изградба на ул.Новопроектирана во општина Валандово “ имаат за цел да ја подобрат патната инфраструктура во населените места Јосифово, Калково, Балинци и Валандово во Општина Валандово и овозможуваат подобра врска со околните населените места во општината.

Проектните локации за реконструкција на локалните патишта Општина Валандово се наоѓаат во средишниот дел на Општинта. Вкупната должина на улицата Новопроектирана 1 е со вкупна должина 756,40 m и крак со должина од 589,72 m, должината на улица Балинци во с.Балинци е 511,10 m и улицата Јосифово-Калково со вкупна должина од 391,00 m.

Главните активности за трите под-проекти се: рушење на постоечкиот асфалт, ископ на земјиште, вградување на тампонски материјал, вградување на битуминизиран носив слој БНХС, вградување на бетонски каналети , изработка на банкена.

Имајќи ја во предвид природата на проектните активности, техничките спецификации, големината на патот, локацијата на активностите за Реконструкција на патот, големината како и спецификите на потенцијалните влијанија врз животната средина изградба на улиците во општина Валандово, **проектите се класифицираат како проекти со значителни ризици, за што потребна е подготовка на План за управување со животната средина и социјалните аспекти (ПУЖССА) според социјално-еколошките стандарди на Светска банка.**

2. ОПИС НА ПРОЕКТОТ

2.1 Основна состојба на општина Валандово

Општина Валандово е распространета на површина од 331 км², со надморска височина од 226 м и спаѓа во најниските општини во Република Македонија. Просечната стапка на височина на Валандовското поле изнесува 82 метри. Според просторно географската положба се наоѓа на југ од Демиркаписката клисура, источно од реката Вардар и западно и северно од планинските ограноци на планините Плавуш и Беласица. Територијално на север се граничи со Општина Конче, на исток со Општина Струмица, на југ со општините Богданци и Дојран, а на запад со Општина Гевгелија. Поширокото подрачје на градот Валандово се наоѓа на 41°19'0" северно од Екваторот и 22°33'39" источно од почетниот меридијан. Со својот јужен дел се граничи со Република Грција, на исток со Република Бугарија, а на север и запад со Источниот и Пелагонискиот регион. На Слика 1 се претставени проектните локации во однос на локацијата на Општина Валандово.

Слика 1 Локацијата на проектната област во однос на општината Валандово

2.1.1 Демографија

Според демографските податоци, во периодот од 1994 – 2002 година, Општина Валандово заедно со селата бележи тренд на опаѓање на порастот на населението. Истовремено, забележана е и појава на раселување на населените места (во 1994 година забележани се 11 раселени места, додека пак во 2002 година бројот е зголемен за едно раселено место). Според официјалните податоци од Заводот за статистика на Република Македонија и последниот Попис на населението од 2002 година, Општина Валандово брои 11.890 жители (од кои 6.139 се мажи, а остатокот 5.751 се жени), 3.545 домаќинства и 4.050 живеалишта.

Општина Валандово се состои од 15 населени места: Пирава, Калково, Јосифово, Удово, Казандол, Брајковци, Балинци, Марвинци, Грчиште, Раброво, Чакали, Прстен, Башибос, Собри, Дедели.

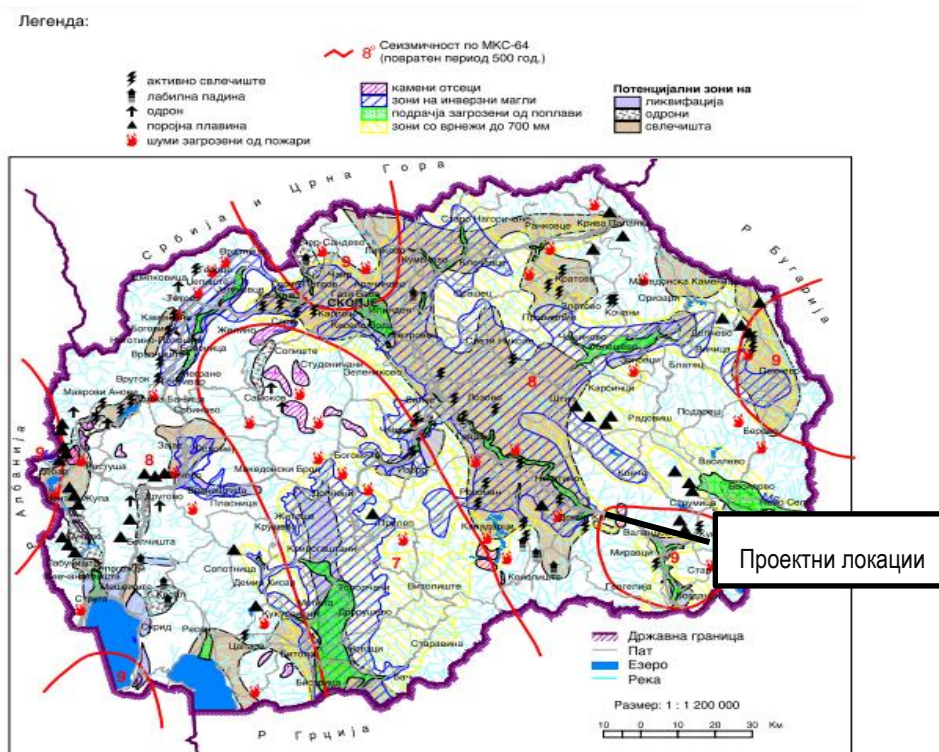
Во однос на образовната структура на населението постаро од 15 години, 313 жители (3,2 %) се без образование, 2 495 жители (25,9 %) се со нецелосно основно образование, 2 859 жители (29,7 %) имаат завршено основно училиште, 3 416 жители (35,4 %) се со средно образование, 235 жители (2,4 %) имаат виша школа, 314 жители (3,2 %) имаат високо образование, а во општината има и еден магистер и тројца доктори на науки. Според економската активност, работната сила ја сочинуваат 9.590 жители, од кои 5.434 се економски активни, додека 4.156 се економски неактивни. Во рамките на економски активното население, 3.236 жители се вработени, а 2.198 се невработени. Во структурата на вработените преовладуваат оние кои се вработени во земјоделството (41,5 %), 35,5% работат во услугите и 22,3% се вработени во индустријата.

2.1.2 Климатски карактеристики

Валандовската општина се одликува со средоземна клима, со многу топли денови, со блага зима, при што просечните температури се движат од -5 до 35 °C. Годишното количество врнежи изнесува од 400 до 600 литри на квадратен метар, од кои најголем дел се во зимските и пролетните месеци. Во општината има 290 сончеви денови во текот на годината, просечната годишна температура изнесува 14,5 °C, а апсорбираната топлинска енергија надминува 4.000 степени годишно. Сончевиот сјај трае 2.377 часа годишно. Магла во просек има најмногу 20 дена. Поради субмедитеранските влијанија од Егејското Море и влијанието на континенталната клима, климатските услови во Валандовскиот регион се карактеризираат со намалено годишно количество врнежи (400 – 600 l/m²), засилена аридност и менлив плувомертарски режим со намалена зимска температура. Најтопли месеци се јули и август со просечна температура од 23°C, а најстуден месец е јануари со просечна температура од 1,2°C.

Ризик од поплави и ерозија

Општина Валандово е дел од Југоисточниот плански регион. На Слика 2 се претставени проектните локации во однос на потенцијалните природни опасности (ерозија, поплави, лизгање на земјиштето и земјотреси) во PCM.

Извор: <http://app.gov.mk/wp-content/uploads/2015/04/%D0%9030104-PP-na-RM-2002-2020.pdf>

Слика 2 Карта со потенцијални природни опасности (ерозија, поплави, лизгање на земјиштето и земјотреси) во РСМ

Според Слика 2, проектната локација во Општина Валандово се карактеризира како локација со висок ризик од поплави и свлечишта.

2.1.3 Сеизмологија

Според досегашната сеизмичка активност, подрачјето на општина Валандово спаѓа во области со значителна сеизмичка нестабилност и припаѓа на просторот на Вардарската зона. Според макросеизмичката регионализација на Републиката, територијата на Општина Валандово спаѓа во зоната со максимален очекуван сеизмички интензитет IX ° по МК.

2.1.4 Вода

Сливното подрачје на Општина Валандово се протега во југоисточниот дел и ги опфаќа сливните подрачја на реката Анска Река, која е продолжение на Башибоска Река, а од нејзината јужна и северна страна по котлината егзистираат водотеци (Студена вода и Мичковица), кои ги прифаќаат подземните води од северниот и јужниот масив. Реката Студена вода се влева во Анска Река кај месноста Страиште, додека пак реката Мичковица покрај селото Марвинци се влева во реката Вардар. На северо-западниот дел од котлината, во реонот на Градечка Планина, егзистираат две водотеченија означени како Аразлика во близината на селото Удово, Градечка Река во селото Градец и на крајниот северен дел кон Демир Капија егзистира водотекот наречен Маркова Река кој нема економско значење. По централниот дел на Валандовската котлина се протега Анска Река, која претставува продолжение на *Башибоска Река*. Во јужната страна на општината тече реката *Студена Вода*, а на северната страна тече реката *Мичковица*, при што двете реки ги прифаќаат подземните води од јужниот и северниот масив. Студена Вода се влева во Анска Река кај месноста Страиште, а Мичковица се влева во Вардар крај селото Марвинци.

Целата Валандовска котлина е под влијание на повеќе од 15 суводолици од ерозивен карактер кои се потенцијална закана за плодните делови од котлината со крупни буички механички елементи од ерозивното сливно подрачје, за што во иднина сериозно треба да се размисли за регулација на овие суводолици или ерозивни теченија. Природни вештачки акумулации не постојат, а водотеците се со мал агол на брзина и проток и поради тоа не се погодни за зафати од енергетски карактер, но се погодни за наводнување. Поради големиот број на сушни периоди, Валандовското сливно подрачје е сиромашно со водни ресурси. Недостатокот на вода ги погодува сите сегменти на активностите на луѓето: водоснабдувањето на населението (особено во руралните области), индустријата и наводнувањето. Оваа појава во голема мера ја влошува состојбата со квалитетот на водата за пиење и наводнување. Протекот на водата е често под биолошкиот минимум во периодите кога реките пресушуваат.

2.1.5 Квалитет на воздух

Во Република Северна Македонија, следењето на квалитетот на амбиентниот воздух го врши Министерството за животна средина и просторно планирање, кое управува со Државниот автоматски систем за квалитет на воздухот составен од 18 (+1 мобилна) мерни станици, од кои 6 се наоѓаат во Скопје, а најблиската станица за мерење до проектната локација е онаа во градот Гевгелија но со оглед на тоа дека почнала со работа кон крајот на 2020 година затоа во анализата е земена станицата во Струмица. Оваа мониторинг станица е лоцирана северно од проектните локации. Во оваа станица за мерење на квалитетот на воздухот се врши мониторинг на следните параметри: сулфур диоксид, азот диоксид, јаглерод моноксид, озон и суспендирани честички со големина од 10 микрометри (PM10).

Извори на суспендирани честички се процесите на горењето на фосилни горива и биогорива, различни индустриски процеси, сообраќај, согорување на отпад и појавата на пожари. Еден од најважните

извори е греењето на домовите и административните капацитети, главно поради нецелосното согорување на дрвото во стари печки.

Просечната дневна гранична вредност на PM10 на мерното место Струмица во 2020 година е надмината за 60 дена.

Во Република Северна Македонија, клучен и доминантен извор на сулфурни оксиди во воздухот се процесите на согорување на горивата (јаглен и мазут). Просечните дневни концентрации на SO₂ на оваа мерна станица не ја надминале граничната вредност за годината 2020.

Јаглерод моноксид се формира кога има нецелосно согорување на горивата во моторите со внатрешно согорување и електрани, како и за време на различни индустриски процеси. Максималните дневни 8 часовни просечни вредности на концентрациите на CO на оваа мерна станица за 2020 година не ја надминале граничната вредност.

Максималните дневни 8 часовни просечни вредности за концентрација на озон во 2020 не ја надминале граничната вредност. Едночасовните просечни вредности на NO₂ за 2020 не ја надминале граничната вредност.

2.1.6 Отпад

Собирањето на комуналниот отпад во општина Валандово се врши од страна на Јавното комунално претпријатие ЈПКД "Комунален Сервис". За депонирање на комуналниот отпад се користи депонијата "Сува река", која се наоѓа на 6 km оддалеченост од Валандово.

Просечно годишно се собира и депонира 2.932 тони на комунален и друг неопасен отпад. Количината на собраниот комунален отпад се разликува во зимскиот и летниот период во зависност од бројот на посетители. При тоа не се врши селекција на собраниот отпад.

2.1.7 Геологија и почва

Валандово и околината се протегаат врз седименти од геолошки и органски (растителни) талози. Котлината е еден моќен расед со длабочина меѓу 300 и 500 метри што го потврдува и палентолошкиот наод на клови – заби од лофодон (мамути) во месноста на селото Прстен, Факт што зборува дека во раните геолошки периоди имало многу бујна растителна вегетација. Раседот на кој се простира Валандовската котлина го потврдуваат и тектонските актив ности (земјотреси) кој го погодуваат оваа турсно подрачје – силниот земјотрес во 1931 година.

2.1.8 Флора и фауна

Од флората во Општина Валандово како доминантен елемент е дабот (прнар) – *Quercus coccifera*, фоја, (тиса)–*Juniperus excelsa* и поединечни стебла на култивирани растенија на дрво човек– *Arbutus andrachne*. Валандовската котлина е опкружена од северната страна со Голаш и Градечка планина, од исток со огранците на Беласица, од југ со Казандолски рид, а од запад со реката Вардар. Валандово и котлината се протегаат врз седименти од геолошки и органски (растителни) талози. Котлината е еден моќен расед со длабочина меѓу 300 и 500 метри што го потврдува и палеонтолошкиот наод на кљови – заби од лофодон (мамути) во месноста на село Прстен. Раседот на кој се простира Валандовската котлина го потврдуваат и тектонските активности (земјотреси) кои го погодуваат ова турсно подрачје - силниот земјотрес во 1931 година. Во сите планинско ридските делови од флората доминираат: даб, бел габер, бука, црн бор, бел бор, прнар, јасен, јавор, дрен, дива смрека, дива фоја, а од зелестата вегетација (цветници) доминираат: ксерофитната вегетација, ароматичните билки и тревестите тестолисни. Од фауната присутни се сите медитерански животни карактеристични за поголемиот дел на Балканскиот полуостров. Од лековитите растенија се застапени: мајчина душица – *Thymus sp.*, кантарион – *Hypericum perforatum*, оригано - *Origanum majorana*, салеп - *Orehis morio*, челунак - *Melissa offi cinalis*, слес - *Malva silvestris* и жалфија - *Salvia officinalis*. Од фауната присутни се сите видови на животни карактеристични за

поголемиот дел на Балканскиот полуостров и тоа: волк, дива свиња, срна, див зајак, лисица, фазан, еребица (полска и камењарка) и јастреб.

Во поширокото опкружување на проектните локации, се наоѓаат следниве заштитени подрачја: Споменик на природата „Чам Чифлик“ (лоцирано на околу 28 km источно од проектните локации во Општина Валандово); Значајно растително подрачје (ЗРП) „Моносипитово“ (лоцирано на околу 24,5 km северно од проектните локации во Општина Валандово); Значајно подрачје за птици (ЗПП) „Езеро Мантово и река Лававица“ (лоцирано на околу 34 km северозападно од проектните локации во Општина Валандово); Емералд-локалитет „Дојранско Езеро“ лоциран јужно од општина Валандово на околу 30 km. Локациите на овие заштитени подрачја, во однос на проектните локации, се прикажани во **Error! Reference source not found..**

2.1.9 Бучава

Во РСМ, само во поголемите градови има мониторинг на бучавата во животната средина, додека во Општина Валандово нема станица за мониторинг, па затоа нема податоци за нивоата на бучава.

Во рамки на проектните локации не се регистрирани поплаки за зголемено ниво на бучава.

2.1.10 Културно наследство

Општина Валандово е богата и позната по своите интересни археолошки локалитети кои придонесуваат за развој на културниот туризам. На територијата на општина Валандово може да се видат следните археолошки локалитети:

Табела 1 Регистрирани Археолошки локалитети во Општина Валандово

Населено место	Име	Општина	Тип	Период
<u>Бајрамбос</u>	<u>Кале</u>	<u>Валандово</u>	населба	среден век
<u>Баракли</u>	<u>Воденици</u>	Валандово	населба	старомакедонско и римско време
<u>Башибос</u>	<u>Атабасти</u>	Валандово	населба и некропола	римско време
<u>Брајковци</u>	<u>Чукарски Пирој</u>	Валандово	населба	старомакедонско и римско време
	<u>Манастир</u>	Валандово	базилика	старохристијанско време
<u>Валандово</u>	<u>Зелениште</u>	Валандово	некропола	рана антика
	<u>Исар Кале</u>	Валандово	градиште	доцна антика и среден век
	<u>Манастириште</u>	Валандово	некропола	доцна антика
	<u>Стакина Чешма</u>	Валандово	населба	римско време
<u>Градец</u>	<u>Градиште</u>	Валандово	градиште	доцноантичко време
<u>Грчиште</u>	<u>Глос</u>	Валандово	населба и некропола	железно време
<u>Дедели</u>	<u>Дедели</u>	Валандово	некропола	железно време
	<u>Пирин Чешма</u>	Валандово	топилница	римско време
	<u>Чешме Јани</u>	Валандово	населба	римо и доцноантичко време
<u>Казандол</u>	<u>Казандолска Река</u>	Валандово	населба	римско време
	<u>Мандара Чешма</u>	Валандово	населба	среден век
<u>Кочули</u>	<u>Кале</u>	Валандово	населба	среден век
<u>Марвинци</u>	<u>Исар</u>	Валандово	населба и некропола	од рана антика до среден век
	<u>Сред Село</u>	Валандово	некропола	старомакедонско време
	<u>Ќуркијевица</u>	Валандово	некропола	железно време

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Населено место	Име	Општина	Тип	Период
	<u>Црква</u>	Валандово	осамен наод	римско време
<u>Пирава</u>	<u>Карталово Седело</u>	Валандово	населба	старомакедонско и римско време
	<u>Крстот</u>	Валандово	некропола	доцна антика
	<u>Турски Гробишта</u>	Валандово	светилиште	римско време
	<u>Чарго</u>	Валандово	населба	римско време
<u>Раброво</u>	<u>Ковачилница</u>	Валандово	рудник	среден век
<u>Собри</u>	<u>Бела Чешма</u>	Валандово	некропола	железно време
	<u>Гробишта</u>	Валандово	некропола	железно време
	<u>Голема Црква</u>	Валандово	црква и некропола	среден век

Од горенаведеното можеме да констатираме дека во непосредна близина на улиците: Јосифово-Калково, Балинци и Новопроектирана 1 нема значајни археолошки локалитети кои ќе бидат засегнати од изведување на планираните градежни активности. Најголеми од нив се Исар Кале кое се наоѓа 1,8 км северозападно од градот на височинка што доминира над околината, а по површината се среќаваат фрагменти од керамички садови, питоси, градежен материјал и монети и Исар Марвинци археолошко наоѓалиште кое се наоѓа во село Марвинци, претставува населба и некропола со континуитет од VII век пред н.е. до VI век од н.е.

Се наоѓа непосредно до селото, од неговата југозападна страна, на мошне пристапна височинка со извонреден поглед кон Валовската Котлина и долината на Вардар.

2.2 Локација на проектите

Локациите, каде што ќе се извршат проектните активности за реконструкција на локалните улици на Општината Валандово.

На Слика 3 е прикажана локацијата на проектните области.

Улица "Јосифово-Калково"

Улица "Балинци"

Улица "Новопроектирана 1"

Слика 3 Локација на проектните области каде ќе се врши изградба на улиците "Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1", Општина Валандово

Улица Јосифово-Калково

Улицата Јосифово-Калково е постоечкиот пат со вкупна должина од 391,00 m, на почетниот дел со околни куќи и дворови кои се главно од источната страна, земјан и слабо тампониран пат во лоша состојба на тој дел патот е широк околу 5m, а на останатиот дел, исто така слабо тампониран, позначително оштетен и широк околу 3-4 метри. Конфигурацијата на теренот е главно рамничарска, како во надолжен, така и во напречен пресек, со мали висински разлики. Фреквенцијата на сообраќајот по улиците е минимална, типична за селски средини. На постоечката состојба по снимената траса од инфраструктурата забележани се огради, шахти и електрични столбови. Планирани градежни активности за ул. Јосифово-Калково се следните: ископ на земјиште, вградување на тампонски материјал, вградување на битуминизиран носив слој БНХС, вградување на бехатон и рабници, ископ на канавки, изработка на контролни шахти.

Слика 4 Тековна состојба на улица Јосифово-Калково

Улица Балинци во с.Балинци

Улицата Балинци во с.Балинци е со вкупна должина 511,10м. Постојната улица е земјан пат со променлива ширина околу 2,5 m. Земјаниот пат се наоѓа помеѓу куќи и на одредени места има огради од двете страни. Долж самата траса нема резиденцијални објекти, локално население кое живее во близина на предметната активност е околу 328 жители кои ги користат улицата. По должината на тасата нема поголеми и позначајни деловни објекти.

Слика 5 Тековна состојба улица Балинци во с.Балинци

На оваа траса е предвидено рушење на постојната коловозна конструкција, ископ на земјаниот материјал и вградување на нов тампонски слој и БНХС 16.

Улица Новопроектирана 1 со крак 1

Улицата Новопроектирана 1 е со вкупна должина 756,40 m и Крак со вкупна должина од 589,7 2 m.

Постојната улица е асфалтен пат со променлива ширина околу 3m. Постојниот асфалтен пат е со подолжни и попречни пукнатини, ударни дупки и големи оштетувања од типот на крокодилска кожа. Трасата почнува од асфалтен пат и завршува на асфалтен пат. Трасата на улицата поминува покрај постоечки огради, дел се бетонски ѕидови дел се жичани огради. Кракот е постоечки земјан пат кој минува покрај лозја кои се оградени со жичана ограда.

Слика 6 Тековна состојба со улица Новопроектирана 1

Планирани градежни работи на ул.Новопроектирана 1 со крак 1 се следните: рушење на постоечкиот асфалт, ископ на земјиште, вградување на тампонски материјал, вградување на битуминизиран носив слој БНХС, вградување на бетонски каналети , изработка на банка.

2.3 Проектни активности

Планираните проектни активности ќе бидат изведени во три фази: подготвителни активности (обележување и расчистување на улиците), изградба на улици (нанесување на кршен камен материјал, поставување на асфалтен слој, итн.), и оперативна фаза - активности поврзани со редовно и превентивно одржување на улиците. Главните проектни активности се прикажани во Табела 2.

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци, Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Табела 2 Планирани проектни активности-градежни работи

Изградба на ул. Јосифово-Калково, ул.Новопроектирана 1 и ул.Балинци, општина Валандово				
Фази на проектите	Проектни активности за ул.Јосифово-Калково (391 m)	Проектни активности за ул. Новопроектирана 1 (756.40 m)		Проектни активности за улица Балинци (511,10 m)
		Новопроектирана 1	Крак од км 0+000 до км 0+589.72	
Подготвителни активности	- Обележување и осигурување на трасата - Расчистување на трасата од грмушки, дрвја и корења - Рушење на постоечки коловоз при раскрсници и транспорт до локална депонија (65 m²)	- Обележување и осигурување на трасата - Расчистување на трасата од грмушки, дрвја и корења (5000 m²) - Рушење на постоечки асфалт од тротоар и транспорт до локална депонија (2080 m²) - Попречно сечење на постоечки асфалт 28 m - Нивелирање на постоечки шахти и сливници со бетонирање	- Обележување и осигурување на трасата - Расчистување на трасата од грмушки, дрвја и корења (4000 m²) - Рушење на постоечки огради од тротоар и транспорт до локална депонија (300 m)	- Обележување и осигурување на трасата - Рушење на постоечки огради и транспорт до локална депонија (150 m) - Попречно сечење на постоечки асфалт (24 m) - Нивелирање на постоечки шахти и сливници со бетонирање МБ30 и мрежаста арматура Q 335 - Дислокација на постоечки бандери
Фаза на изградба	- Ископ на хумус со транспорт (954 m³) - Ископ во широк откоп со транспорт (1.039 m³) - Изработка на подтло-постела (3.900 m³) - Изработка на тампон од дробеник (1.459 m³) - Прскање со емулзија меѓу БНС и АБ - Изработка на асфалт БНС 22а 7 cm (2.333 m³) - Набавка и вградување на песок 3-5 cm (13 m³) - Набавка и вградување на бехатон 6 cm (334 m²) - Ископ на канавки 109 m - Изведба на армирано-бетонска ревизиона шахта - Ископ и затрпување на ров за црево со инсталации 380 m - Изработка на контролни шахти МБ 30 за црево со инсталации - Машински ископ на ров со ширина од 60 cm и длабочина од 90 cm во земја од трета категорија (208 m³) - Набивање на ровот (230 m²)	- Машински ископ на земја во широк откоп III и IV категорија со утовар и транспорт до депонија (2.560 m³) - Планирање и валирање на постелка (6.650 m³) - Изработка на насип (55 m³) - Изработка на косини со заштита (1.050 m²) - Набавка, транспорт и набивање на тампонски материјал од дробен камен за порамнување под коловоз (1.645 m²) - Набавка, транспорт и вградување на битуминизиран носив слој БНХС 16А д=7cm (1.550 m²) - Набавка, транспорт и вградување на бетонски рабници	- Машински ископ на земја во широк откоп III и IV категорија со утовар и транспорт до депонија (1.100 m³) - Планирање и валирање на постелка (2.620 m²) - Изработка на насип со набавка и транспорт (25 m³) - Набавка, транспорт и вградување на тампонски материјал од дробен камен (835 m³) - Набавка, транспорт и вградување на битуминизиран носив слој БНХС 16 А д=7 cm (2.100 m²) - Изработка на асфалтна ригола со ширина 0.5 m од битуминизиран носив слој БНХС 16А д=7 cm (260 m²) - Изработка на стабилизирани банкина	- Машински ископ на земја во широк откоп III и IV категорија со утовар и транспорт до локација или депонија (1.550 m³) - Планирање и валирање на постелка (2.370 m²) - Изработка на насип со набавка и транспорт (10 m³) - Изработка на косини со заштита на косината со хумус (705 m²) - Набавка, транспорт и вградување на тампонски материјал од дробен камен (780 m³) - Набавка, транспорт и вградување на бетонски каналети МБ 40 на темел од МБ20 со фугирање 510 m

Изградба на ул. Јосифово-Калково, ул.Новопроектирана 1 и ул.Балинци, општина Валандово				
	Утовар и транспорт на вишок земја до депонија (60 m³)	18/24 МБ 40 на темел од МБ20 со фугирање за ригола (185 m) - Набавка, транспорт и вградување на бетонски каналети МБ 40 на темел од МБ20 со фугирање (40 m) - Изработка на стабилизирани банкина изработена од материјал ист како и тампонски материјал со променлива ширина (480 m²)	изработена од материјал ист како и тампонски материјал со променлива ширина (1000 m ²)	Изработка на стабилизирани банкина изработена од материјал ист како и тампонски материјал со променлива ширина (650 m²)
Оперативна фаза	- Расчистување на градилиштето; - Одржување на патот во зимскиот период.			

2.4 Сензитивни рецептори

За време на подготвителните активности и фазата на изградба на трите под-проекти, чувствителни рецептори што ќе бидат засегнати, се: работници (кои ќе бидат ангажирани во текот на фазата на изградба и реконструкција), локално население кое живее во населените места Јосифово, калково, Балинци и Валандово, како и луѓето кои работат на земјоделското подрачје по должина на проектните локации. Чувствителни објекти што треба да се земат предвид при спроведувањето на проектните активности, се обработливата земја и локалните куќи. Овој заклучок се однесува на зголемено ниво на емисија на бучава и воздух.

Потенцијалното влијание врз животната средина и ризикот, влијанието и проценката на ризикот за секој аспект, е даден подолу. За време на спроведувањето на проектните активности, ќе се инсталира вертикална сигнализација според подготвениот сообраќаен проект за секој од предметните патишта во Општина Валандово, со цел да се подобри безбедноста на возачите и локалното население на тие делови.

3. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ВЛИЈАНИЈА И РИЗИЦИ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРОЦЕНКА НА РИЗИКОТ ОД ИСТИТЕ

За овие под-проекти експропријација на земјиштето не е предвидена бидејќи имотот на земјиштето каде што се наоѓаат локалните патишта е во државна сопственост.

За потребите на Изведувачот за привремено поставување на машини и опрема на локациите во непосредна близина на под-проектите што се во приватна сопственост (доколку има потреба), потребно е да се потпише Договор со сопственикот на парцелата за времено користење на земјиштето за време на периодот на спроведување на под-проектите. Договорот ќе ги дефинира роковите и обврските за користење на земјиштето или други простории (на пр. гаража, простор за складирање, итн.) во согласност со РПР. Понатаму, целиот надоместок ќе се исплати пред да се пристапи до земјиштето.

Потенцијалното влијание и ризици што можат да се појават при спроведувањето на фазите на под-проектите се дадени во Табела 3.

Табела 3 Потенцијални влијанија и ризици

Потенцијални влијанија од под-проектите за изградба на ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1 со крак		
Подготвителна фаза	Фаза на надградба	Оперативна фаза
- БЗР ризици за работниците и локалното население; - Безбедносен ризик за локалното население (особено она кое живее околу патот).	- БЗР ризици; - Безбедносни ризици за заедницата; - Квалитет на воздух; - Бучава; - Создавање отпад; - Загадување на водата;	- Создавање отпад; - Бучава; - Емисии во воздухот.

Како резултат на спроведување на проектните активности, главното неповолно влијание врз животната средина може да се види преку: зголемено ниво на бучава (поради употреба на градежни машини); можни емисии на воздухот; неправилно управување со отпад; можно загадување на водата; неисполнување на условите за БЗР и можен ризик за локалното население.

Главни задолжителни активности пред започнување на активностите од под- проектите што треба да се спроведат од страна на Изведувачот се:

- подготовка и имплементација на **План за безбедност и здравје при работа вклучувајќи и Процедурите за управување со работната сила** (со цел да се спречат повреди на работниците на локациите на под- проектите каде што мерките пропишани во рамките на националното законодавство за БЗР (во согласност со регулативите на ЕУ и Меѓународната организација на трудот) треба да се следат, како и Упатствата на Светската Банка за безбедност и здравје и на животната средина, особено Упатство за градење и отстранување од функција на објекти: (<https://www.ifc.org/wps/wcm> може да се прилагоди на околностите специфични за проектната локација.),
- изготвување и спроведување на План за управување со сообраќајот со временски распоред на проектните активности и насоки за пренасочување на сообраќајот (со цел да се обезбеди соодветен превоз на стоки и луѓе во рамките на проектните локации, како и хоризонтална или вертикална сигнализација долж патот на проектот за време на фазата на надградба)
- подготовка и имплементација на **План за безбедност на заедницата** (со соодветни превентивни мерки што треба да бидат дел од проектната документација, да ја обележи, огради и постави сигнализацијата на местата за реконструкција и механизмот за поплаки и формуларот за поплаки треба да бидат достапни за околното население за време на изведбата на проектните активности. Формуларот може да биде објавен во општината и во месната заедница.
- **Известувањето/Соопштението** треба да содржи детални информации за видот активности за Изградба и нивното времетраење (најавено преку веб-страната на општината (<https://valandovo.gov.mk/>) и општинската табла.

Работниците треба да носат лична заштитна опрема (ЛЗО) и да бидат информирани за механизмот за надомест на поплаки, како и за правото на формирање на организација на работниците, од страна на нивниот работодавец Изведувачот / подизведувачот. Сите ангажирани работници мора да го имаат регулирано статусот на вработување за времетраење на овој проект, а нивното здравствено и пензиско осигурување мора да биде покриено во целост за ангажираниот период од нивниот работодавец.

Земајќи ја предвид новата ситуација со појавата на вирусот КОВИД 19 во земјата (бројот на заболени се намалува, така што, на 28 јануари има 8.667 активни случаи, вкупно починати 2.831 и вкупниот

број на излечени лица е 80.393), покрај стандардните мерки за безбедност и заштита при работа, планот вклучува и мерки за спречување од КОВИД 19. Детален опис на мерките и препораките од Светската банка / СЗО и МЗЗПР се дадени во Прилог 3. Мерките за спречување на КОВИД 19 содржат препораки од Светска банка / СЗО, како и препораки од Македонското здружение за безбедност и здравје при работа во форма на Упатство што треба да го спроведе Изведувачот на градежните работи. Изведувачот е должен да ги следи / ажурира и спроведе мерките на сила во дадениот момент кои се донесени од Владата како обврзувачки на национално ниво. Официјална веб страница за информации поврзани со КОВИД 19 на национално ниво е www.koronavirus.gov.mk.

Аспект: Квалитет на воздухот

За време на фазата на активностите за надградба, потенцијалните **емисии во воздухот** може да се појават при работа со градежните машини (емисија на прашина и гас). Во оперативна фаза на локалниот пат, емисиите во воздухот ќе се генерираат од мобилни извори на загадување - движење на возила. За да се спречат и избегнат негативните влијанија врз животната средина, изведувачот треба да ги спроведе мерките за ублажување на емисиите во воздухот кои се прикажани во План за ублажување на еколошко-социјалните аспекти (во продолжение).

Аспект: Бучава

Работењето на тешки градежни машини и опрема, ќе произведе зголемено **ниво на бучава и вибрации** за време на проектните активности (подготовка и изградба). Имајќи ја предвид чувствителноста на бучавата, на проектните локации и националното законодавство за заштита од бучава (Службен весник бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15) проектите за изградба на ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1 со крак 1, во Општина Валандово припаѓа на подрачје со IV степен на заштита од бучава поради тоа што во околината се наоѓаат семејни куќи и земјоделски полиња (максималните гранични вредности не треба да надминуваат 60 dB (A) ноќе и 70 dB (A) за дење и навечер.

Аспект: Управување со отпад

Главни фракции на отпад кои може да се појават за време на проектните активности се: ископ на земја, градежен и отпад од рушење (стар асфалт), комунален отпад и евентуално загадена почва од случајно истекување на нафта (од градежни машини). Изведувачот треба да ги почитува барањата на националната регулатива за правилно управување со отпадот и да подготви **План за управување со отпад**. Правилното управување со отпадот може да се изврши преку:

- категоризација на видовите на отпад (според листата на видови на отпад - Службен весник на РМ бр.100 / 05);
- одвојување и рециклирање на различните видови на отпад;
- транспорт и финално отстранување на отпадот во соодветната депонија (Изведувачот треба да склучи договор со овластени правни лица за собирање на различни фракции на отпад) .

Комуналниот и инертниот отпадот се собира од ЈКП „Комунален Сервис“ од Валандово и отпадот се транспортираат и отстрануваат на општинската депонија лоцирана на околу 6 км оддалеченост од Валандово на локацијата Сува река. Сите списоци за собирање / транспорт на отпад треба да се чуваат за подобро управување со отпад и цели за известување.

Аспект: Загадување на водата

Во непосредна близина на ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1 со крак 1 нема водни тела и водни текови кои можат да бидат засегнати од изведување на градежните работи, но сепак се препорачува да се следат мерките препорачани во Планот за ублажување на еколошко-социјалните аспекти, точка 4.

Аспект: Биодиверзитет (флора и фауна)

Како што е споменато претходно, заштитено подрачје во поширокото опкружување на проектните локации во Општина Валандово е Емералд-локалитет „Дојранско Езеро“ кое се наоѓа на околу 30 км јужно од општина Валандово. Не се очекуваат негативни влијанија врз постојните заштитени подрачја и заштитените природни реткости заради нивната оддалеченост, во однос на проектните локации во Општина Дојран. Нема загрозувани, значајни видови флора и фауна или заштитени подрачја, не се евидентирани на / во близина на проектните локации во Општина Валандово.

Предложените мерки за превенција и ублажување се прикажани во Планот за ублажување и Мониторинг Планот (поглавје 4).

Спроведување на ПУЖССА

Овој План за управување со животната средина и социјалните прашања (ПУЖССА) е дел од договорот што Единицата за управување со проектот (ЕУП) ќе го потпише со Изведувачот за спроведување на проектните активности. Изведувачот е должен да ги изврши сите предложени превентивни или ублажувачки еколошки и социјални мерки во овој план и да води евиденција на сите документи поврзани со примената на овие мерки (на пр. Писмо со кое се бара од општината да се одреди начинот на отстранувањето на инертниот отпад, евиденција за обука за БЗР издадена за сите работници пред почетокот на активностите, сите планови за БЗР, итн.). Изведувачот / Проектниот менаџер и Надзорот инженер треба редовно да го спроведуваат мониторингот.

Иако обуките за БЗР се задолжителни, за непречена и безбедносна имплементација, од клучно значење е Изведувачот да организира обуки (доколку е потребно некој од персоналот на ЕУП, ве молиме, поканете ги) за работниците поврзани со:

а) спроведување специфични градежни работи за време на проектните активности и безбедносните мерки што треба да се применат;

б) мерки за превенција и ублажување пропишани во овој документ (ПУЖССА) (аспекти на животната средина, социјални аспекти и аспекти на работната сила). Можеби е добро за време на обуката, Експерт за заштита на животна средина и социјални прашања на ЕУП да ги презентира предложените мерки и како тие можат да се применат;

в) КОВИД 19 мерки на претпазливост за да се избегне зараза со КОВИД-19, за да се заштити здравјето на работникот;

Препорака е овие обуки да се направат пред почетокот на активностите и потоа на три месеци да се направат повторно обуки за освежување на знаењето на работниците на специфични теми. Евиденцијата за обука треба да се содржи со список на учесници, теми за кои се дискутира, итн. Евиденцијата за спроведените обуки треба да се чува во канцеларијата на Изведувачите на проектната локација, како и во канцеларијата на ЕУП МТВ. Експерт за заштита на животна средина и социјални прашања на ЕУП треба да ги разгледа евиденциите од обуките за БЗР и КОВИД 19 за работниците пред да се започне со проектните активности.

За секој нов работник кој ќе биде ангажиран за време на проектот треба да се изврши истата постапка во врска со обуките.

Одговорно лице за БЗР назначено од Изведувачот ќе го следи спроведувањето на мерките за БЗР од страна на работниците на лице место секој ден и Експерт за заштита на животна средина и социјални прашања на ЕУП ќе врши инспекции надзори најмалку двапати месечно.

Мерките пропишани во Елаборатите за заштита на животната средина за сите под проекти, вклучително и мерките во ПУЖССА, ќе бидат задолжителен услов за Изведувачот за време на спроведувањето на градежните активности.

Надзорниот инженер е потребно да ја следи имплементацијата на предложените мерки од Изведувачот и под-изведувачите преку визуелни проверки, преглед на документите поврзани со спроведување на мерките и да побара од Изведувачот да ги примени мерките што е можно поскоро. Несообразностите треба да бидат евидентирани и Извештајот за какви било неусогласености треба да се пријави веднаш во општината (Проектниот менаџер), а раководителот на проектите ќе го пријави до ЕУП. Експерт за заштита на животна средина и социјални прашања ангажиран од ЕУП ќе го пријави случајот на настанатата несообразност и несреќа / итен случај во Банката веднаш по настанувањето. Секоја неусогласеност треба да биде надмината со соодветни мерки и потребно е да се чуваат записите за истите. Редовниот месечен извештај треба да ги содржи сите проблеми кои настанале во тој период а се однесуваат на животната средина и социјалните аспекти.

ЕУП ќе ги има главните одговорности поврзани со имплементација на проектите, координација, мониторинг и известување.

Експертот за животна средина и социјални аспекти ангажиран од страна на ЕУП ќе биде задолжен да се погрижи за соодветно управување со животната средина за време на сите Проектни активности, да изврши надзор преку преглед на документите, посета на локациите и да води разговори со Изведувачот, Надзорниот инженер и Општинскиот персонал. Експертот ќе проверува дали Изведувачот работи во согласност со ПУЖССА, ќе врши посета на проектните локации најмалку еднаш месечно и Извештајот за мониторинг кој ги опфаќа главните проблеми и временската рамка за нивно решавање ќе го подготви и достави до ЕУП. Полу-годишниот Проектен извештај потребно е да содржи поглавје со ризици/влијанија врз животната средина и социјалните аспекти и статус на имплементација на предложените мерки од ПУЖССА.

Општината Валандово има главна улога во мониторинг на секојдневните проектни активности, ангажирање на Надзорниот инженер, координација на проектните активности и одредување на одговорното лице – Проектен Менаџер.

ЕУП е потребно да организира редовни средби со Проектниот менаџер, Изведувачот, претставници од МТВ, одговорно лице од општината Валандово и Експерт за животна средина и социјални аспекти на месечно ниво или за време на посета на локацијата.

Добрата комуникација помеѓу сите инволвирани заинтересирани страни (Изведувач, Надзор, општински персонал, инспектор за животна средина, комунален инспектор, ЕИП од МТВ и други релевантни лица од Општина Валандово е од суштинско значење за да се обезбеди непречена реализација на активностите од под-проектите и нивното успешно завршување. ЕУП од МТВ и проектниот менаџер од Општина Валандово ќе обезбеди добра комуникација и координација на проектните активности на лице место.

Механизам за жалби и поплаки

ЕУП во рамките на МТВ воведо механизам за поплаки со кој ќе се осигура одговор на сите грижи и поплаки, особено од засегнатите страни и заедниците. Со цел добивање коментари од засегнатите страни (локалните граѓани и работниците на проектните локации), ЕУП воспостави постапка на Механизам за жалби и поплаки кој вклучува образец за поплаки за фазата на изградба на проектот (Прилог 5) што ќе биде достапен во електронска форма на веб-страната на МТВ, веб-страната на Општината и веб-страната на Изведувачите. Штом ќе биде изготвена специфичниот План за управување со животна средина и социјални аспекти, истата ќе биде објавен на официјалните веб страници на Општината и Министерството за транспорт и врски во период од 14 дена. Во тој период локалното население и другите засегнати страни ќе имаат можност да го прочитаат документот и доколку имаат било какви прашања/коментари во врска со планираните активности, преку достапната Форма за жалби и поплаки можат да ги испратат на пишаната електронска адреса на назначеното лице, Специјалист за животна средина и социјални аспекти од ЕИП. Одговорното лице од ЕИП мора да одговори назад на добиените поплаки во период од 15 дена.

Механизмот за жалби и поплаки ќе биде поставен на општинско ниво штом Изведувач и Надзор ќе бидат ангажирани. Пред отпочнување на градежните работи на терен, воведен состанок ќе биде организиран каде во детали ќе се дискутира за целта и функцијата на Механизмот за жалби и поплаки.

Исто така, селектираните Општини ќе назначат одговорно лице од Општината и претставници на месните заедници кои ќе бидат активни за време на градежниот период и тие всушност ќе претставуваат врска помеѓу засегнатите страни и останатите вклучени во реализацијата на Проектот.

Пред да се започне со градежни активности, Изведувачот треба да ги извести работниците за образецот за поплаки и можноста да ги искажат своите жалби и поплаки во врска со работењето на градилиштето. Локалното население ќе се запознае со оваа можност преку Информациите објавени на Информативната табла во рамките на месната заедница, веб-страницата на општината и преку локално радио или локална ТВ станица.

ЕУП ќе обезбеди Механизмот за поплаки да може да одговори на сите грижи и поплаки, особено од засегнатите засегнати страни и ранливите групи.

Треба да се преземат следниве чекори за да се обезбеди целосно функционирање на Механизмот за поплаки:

Чекор 1: Евиденција за примени поплаки во регистарот на Механизмот за поплаки;

Чекор 2: Издавање потврда на лицето кое ја поднело жалбата за приемот на истата во рок од 5 дена;

Чекор 3: Истражување на поплаката;

Чекор 4: Решавање на жалбата во рок од 15 дена од приемот на истата;

Чекор 5: Да се следи.

Во случаи кога поплаката / жалбата е целосно пополнета или не е доволно јасна, ЕУП ќе помогне и ќе дава совети за формулирање / дополнување на поднесената жалба, за да може истата да стане јасна, за да може ЕУП да донесе одлука, која ќе биде во најдобар интерес на лицата засегнати од Проектите.

Доколку ЕУП не е во можност да најде краткорочно решение на проблемите, тогаш ќе се изнајдат долгорочни корективни мерки за решавање на истите. Подносителот на пријавата ќе биде информиран за предложените корективни активности и за нивното следење во рок од 25 календарски дена по признавањето на поплаката. Во ситуација кога ЕУП не може да го реши конкретниот проблем преку механизмот за поплаки или доколку нема потреба од никакво дејствување, тогаш ќе обезбеди детално објаснување / оправдување за тоа зошто не е решено прашањето. Одговорот, исто така, ќе содржи објаснување за тоа како лицето / организацијата што ја покренала жалбата може да покрене поплака во случај исходот да не биде задоволителен. Во секое време, жалителите можат да бараат други правни решенија во согласност со законската легислатива на Република Северна Македонија, вклучувајќи и формална судска жалба.

Поплаките може да се поднесат усно, преку телефон, во писмена форма (по пошта или e-mail) или со пополнување на формуларот за поплаки (Прилог 4). Образецот за поплаки ќе биде достапен на веб-страницата на агенцијата која ги спроведува проектите заедно со јасни информации за тоа како повратни информации, прашања, коментари, загрижености и поплаки можат да бидат доставени од која било заинтересирана страна и информации во врска со управувањето со Механизмот за поплаки од ЕУП и во однос на постапката и роковите. Понатаму, на веб-страницата е дадена можност и електронски да се поднесе поплака.

Со цел да се проследат поплаките добиени во рамките на проектите, се планира регистар на Механизмот за поплаки. Специјално номинираните членови на персоналот ќе водат записи за поплаки во регистарот на жалби. Ова ќе вклучува:

- Број на поплаката;
- Датум на приемот;
- Име на засегната страна, пол, возраст и контакт информации;
- Датум на признавање;
- Опис на поплака;
- Опис на преземените активности;
- Датум на решавање на поплаката.

ЕИП ќе го споделува Регистарот на поплаки со СБ на месечна основа.

Јавно објавување и вклучување на граѓани

Општина Валандово доставува нацрт-верзија на овој ПУЖССА за преглед и одобрување на ЕИП и Специјалистот за животна средина и социјални аспекти, кои тогаш (кога се уверени дека документот ги исполнува барањата за квалитет и содржина на СБ) го доставуваат нацрт-документот за преглед и одобрување од Светската банка. По добивањето на дозволата, документот треба јавно да се објави.

Нацрт верзијата на ПУЖССА ќе биде достапна за јавноста на веб-страницата на Општина Валандово (<https://valandovo.gov.mk/>) и на веб-страницата на ЕУП од МТВ (<http://www.mtc.gov.mk/>) придружен со Образец за поднесување коментари Прилог 3. Општина Валандово ќе го користи социјалниот медиум фејсбук (<https://www.facebook.com/opshtinavalandovo/>). за подигнување на свеста за спроведувањето на Проектите и идентификувани ризици, влијанија и мерки за заштита и здравје.

Во текот на 14 дена по објавувањето на подготвениот документ, Општина Валандово ќе спроведе виртуелна јавна расправа со цел да ја информира јавноста за предложените активности на под- проектите, предвидените влијанија и начините на нивно ублажување.

Соопштението до јавноста ќе содржи краток опис за целта на проектите, проектните активности и времетраењето на активностите, влијанијата врз животната средина и социјалните аспекти, предложените мерки, достапноста на ПУЖССА заедно со Образецот за доставување коментари на веб-страницата на МТВ и веб-страницата на општината, информативната табла во рамките на месната заедница. Соопштението ќе содржи и информации за можноста граѓаните да изнесат мислење / предлог / коментари за подготвениот ПУЖССА со пополнување на Образецот за коментари и доставување до одговорното лице од МТВ, г-ѓа Сашка Богданова Ајцева (е-пошта: saska.bogdanova.ajceva.piu@mtc.gov.mk).

Образецот за поднесување коментари може да се пополни анонимно или со свое име и презиме, додека пак коментарот или предлогот треба да биде целосно опишан за да се земе предвид во финалната верзија на ПУЖССА. Во соопштението ќе бидат објавени и информации за датумот и времето на спроведување на јавната расправа преку видео со јавноста како и за начинот на кој заинтересираните страни можат да учествуваат на истата.

Јавното соопштение ќе биде објавено на локално радио или ТВ станица како и на информативната табла во рамките на месната заедница.

Јавна расправа

Со оглед на моменталната состојба со КОВИД 19 и неможноста за организирање на вообичаен настан за јавна расправа во просториите на Општината каде што ќе се реализираат проектите, ќе се организираат виртуелни јавни расправи, ЕИП од МТВ во соработка со општината ќе го дефинира датумот за јавната видео консултација (преку користење на оперативната алатка Teams).

Општините ќе треба да ги известат сите релевантни засегнати страни на нејзината територија за времето на виртуелната јавна расправа (и да ги прашаат за нивната е-пошта доколку сакаат да се приклучат на настанот), така што сите од нивните домови / канцеларии можат да го следат настан и бидат активни учесници. Доколку засегнатите страни ги немаат техничките можности, општината ќе обезбеди соодветно решение за да може да го следат настанот. Списокот за испраќање на учесници ќе биде подготвен земајќи ги предвид сите релевантни заинтересирани страни и поканата ќе биде испратена до истите со кратко објаснување за:

- Цел на виртуелната јавна расправа;
- Линк за регистрација и упатства за поврзување;
- Точно време и датум на настанот;
- Достапност на подготвениот нацрт ПУЖССА за коментари и
- Можноста за доставување коментари за подготвениот ПУЖССА преку пополнување на Образецот за доставување коментари и предлози за ПУЖССА до одговорното лице од ЕУП.

За време на виртуелната јавна расправа, по презентацијата на главните проектни активности и главните наоди од ПУЖССА, присутните засегнати страни можат да ги кажат своите коментари / прашања / предлози и загриженост во врска со проектите.

По одржувањето на виртуелната јавна расправа и 14-дневниот период за поднесување коментари, ќе се подготви финалната верзија на ПУЖССА која ќе го содржи извештајот од јавната расправа (кој ја вклучува и објавата за настанот (преку медиуми) детален опис на настанот, список на учесници, записник за состанок и коментарите од истиот) и соодветните корекции во документот според примените коментари и забелешки.

Одобрената финална верзија на ПУЖССА треба да биде вклучена во Договорот за грант со апликантот за под-проект, а потоа во соодветните тендерски документи и договори за градежништво.

Конечната верзија на ПУЖССА ќе биде достапна на веб-страницата на МТВ и на веб-страницата на Општината за целиот период на спроведување на под- проектите.

**Лице за контакт за информирање за проектот и јавни
консултации од ЕИП - МТВ:**

Сашка Богданова Ајцева

Специјалист за животна средина и социјални аспекти

Е-пошта: saska.bogdanova.ajceva.piu@mtc.gov.mk

**Лице за контакт за информирање за проектот и јавни
консултации од Општина Валандово:**

Анита Трајкова

Е-пошта: anita.trajkova96.at@gmail.com

тел: 078 356 231

4. ПЛАН ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА ЕКОЛОШКО-СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ

Потенцијално влијание	Опсег на влијанието	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
Проектни активности: Подготвителни активности пред изградба на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1", општина Валандово			
Аспект: БЗР и безбедност на локалната заедница Можни неповолни социјални и здравствени влијанија врз населението, возачите и работниците поради: – Недостаток на гарантирани безбедносни мерки при почетокот на работите за реконструкција; – Настанување на повреда близу местата за реконструкција; – Непочитување на строгите стандарди на БЗР и постапката за работа	Локално / по локалните улици Краткорочно за време на периодот изградба Со големо значење	➤ Подготовка, одобрување и спроведување на План за безбедност и здравје при работа на ризични локации пред почетокот на активностите; ➤ Подготовка, одобрување и спроведување на План за безбедност на заедницата вклучувајќи ги и процедурите за управување со работна сила пред почетокот на активностите; ➤ Подготовка, одобрување и спроведување на План за управување со сообраќајот за време на проектните активности (во соработка со вработените во општината, пред да се започне со активности за реконструкција); ➤ Од суштинско значење е Изведувачот да обезбеди мерки за безбедност за работниците и локалното население кои ги користат овие патишта за пристап до своите домови, училишта и земјоделските полиња, (на пр. употреба на еколошки тип на опрема во однос на нивото на бучава, вибрации, лесна ротација; треба да се спроведе кратка обука на работниците пред да започнат со работа со цел да се обезбеди внимателно ракување со градежните машини, итн.) ➤ Подготовка, одобрување и спроведување на План за управување со отпад (со можни активности или опции за реупотреба/рециклирање) пред почетокот на активностите; ➤ Обезбедување на информации за видот и времетраењето на активностите за реконструкцијата на патиштата преку општинската веб-страница (https://valandovo.gov.mk/), локалната заедница и општинскиот одбор; ➤ Изведувачот е должен да достави нацрт верзија на ПУС, кој ќе биде дел од ПУЖССА. Пред почетокот на проектните активности, ажурираниот План за управување со сообраќајот со План за безбедност на заедницата ќе биде доставен до експертот за животна средина и социјални аспекти. Истите ќе им се презентираат на засегнатите страни. ПУС ќе опфати мерки за безбедност на учениците и локалното население што ќе го користат патот (одење / возење); ➤ Изведувачот ќе изврши проценка и ќе ја евидентира состојбата на имотот и предметите што се близу до патот, пред почетокот на сите работи. Евиденцијата треба да се води во случај на побарувања за штети во иднина од страна на локалните сопственици на имот; ➤ Примена на добри практики за надградба при обележување на проектните локации, вклучувајќи: • Да се обезбеди соодветно обележување на проектните локации, дел по дел на патот; • Постапување на знаци за предупредување, особено за ограничување на брзината на возење во близина на предметните улици; • Постапување предупредувачки ленти; • Постапување огласна табла на проектните локации со општи информации за проектите, Изведувачот и Надзорот; • Да се забрани влез за невработени зад предупредувачките ленти;	• Изведувач – Понудувач • Надзор • Општински кадар (Комунален инспектор и инспектор за животна средина)

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул."Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Потенцијално влијание	Опсег на влијанието	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
		• Да се применат БЗР мерките на заедницата и работниците (прва помош, заштитна облека за работниците, соодветни апарати и алати); • За време на проектните активности, Надзорот треба на населението да му овозможи лесен пристап до нивните куќи, основните училишта, итн.; • Да се одржува чистота на улиците; • Преносни тоалети треба да бидат поставени на проектните локации ; • Со апаратите треба да ракуваат само искусни и обучени работници, со што се намалува ризик од несреќи; • Да се избегнат поплаки, доколку може, а ако ги има, да се евидентираат и брзо да се изнајде одговор и решение на проблемот; • Треба постојано да има противпожарни апарати за во случај на пожар или друга штета; • Сите работници мора да бидат запознаени со опасностите од пожар и мерките за заштита од пожари и мора да се обучени да употребуваат противпожарни апарати, хидранти и други уреди што се користат за гаснење на пожарите; • Не треба да се чуваат поголеми количества запаливи течности на градилиштето за време на реконструкцијата. • Сите работници ангажирани за овој проект мора да имаат регулиран статус на вработување од страна на Изведувачот/подизведувачот и мора да добијат целосно здравствено и пензиско осигурување, сè во согласност со локалното законодавство поврзано со Меѓународните стандарди за управување со трудот.	
Проектни активности: Изградба на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1", општина Валандово			
Аспект: Квалитет на воздухот Можни емисии од превозни возила и влијание врз квалитетот на воздухот поради работа со градежни машини по локалните улици - Емисии од машинерија (CO ₂ , NO _x , PAH, SO ₂ и суспендирани честички (PM ₁₀ , PM _{2.5}))	Локално / краткорочно со средно значење	• Местото на реконструкција на патот, транспортните рути и места за ракување со материјали треба да бидат прскани со вода во суви и ветровити денови; • Материјалите за реконструкција треба да се чуваат на соодветни места и да бидат покриени за да се сведе прашината на минимум; • Товарите на возилата што може да испуштат прашина треба да се покриени; • Употреба на заштитни маски од страна на работниците доколку се појави прашина; • Ограничување на брзината на возилата во рамки на проектните локации ; • Да се врши редовно одржување на возилата и машинеријата за реконструкција со цел да се намали истекувањето на моторно масло, емисиите и дисперзијата на загадување; • Не е дозволено горење на остатоци од расчистувањето на теренот.	• Изведувач – Понудувач • Надзор
Аспект: Привремено користење на земјиште оштетување на приватна сопственост	Локално	• Избегнување на употреба на приватно земјиште; • Во случај да не е можно избегнување, минимизирање на големината на искористената површина и влијанија врз вегетацијата; • Имплементација на одредбите од РПР;	• Изведувач – Понудувач

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул."Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Потенцијално влијание	Опсег на влијанието	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
Аспект: Ниво на бучава Можна е бучава како резултат на употреба на надворешна опрема и транспортни возила кои сообраќаат низ градилиштето	Локален / покрај локалните ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1 Краткорочно со средно значење	- Аранжманите со сопственикот и плаќањето мора да се извршат пред пристапот до земјиште. - Опремата треба да биде опремена со соодветни уреди за бучава што ќе го намалат нивото на звук; - Проектната локација спаѓа во подрачје со IV степен заштита од бучава заради мешаната област со семејни куќи и земјоделски површини (горно граничните вредности не треба да надминуваат 60 dB(A) преку ноќ и 70 dB(A) приквечер и денски). - Градежните работи не треба да бидат дозволени во текот на ноќните часови; работата на градилиштето ќе биде ограничена на периодот од 7.00 -19.00. - Со возилата што се претерано бучни, нема да се ракуваат се додека не се преземат корективни мерки.	- Изведувач – Понудувач - Надзор
Аспект: Отпад Можни неповолни влијанија врз животната средина и здравствените ефекти може да се појават како резултат на создавање на различни видови на отпад Несоодветно управување со отпад, а не со навремено собирање и транспорт на видови на отпад	Локално / во рамките на проектните локации во Општина Валандово Краткорочно со поголемо значење	- Идентификување на различните видови отпад на градилиштето (почва, хумус, шишиња, храна итн.); - Класификација на отпадот според националната Листа на отпади (Службен весник бр. 100/05); - Главниот отпад би се класифицирал во Поглавје за отпад 17 „ Отпад од градежништво и рушење (вклучувајќи ископана почва од загадени места)“ со кодот за отпад 17 05 – ископана почва и камења, 17 09 04 – мешан отпад од градилиште; - Рециклирање и повторна употреба на некои отпадни материи е задолжително (да не се фрлаат како отпад); - Може да се најде мало количество цврст комунален отпад (храна, пијалаци), како и амбалажен отпад (хартија, шишиња, стакло итн.). Треба да се обезбедат соодветни контејнери / канти за отпад на градилиштето за време на активностите за реконструкција; - Собирање и транспорт на инертен и комунален отпад треба да го изврши ЈПКД Комунален Сервис од Општина Валандово (конечното отстранување на отпадот ќе се изврши на депонијата Сува река, околу 6 km оддалечена од Валандово; - Треба да се земат предвид опциите за повторна употреба / рециклирање на генерираниот отпад; - Инертниот отпад ќе се отстранува на локацијата одобрена од Општина Валандово; - Потенцијалниот опасен отпад (моторни масла, горива за возила) треба да се собере посебно и треба да се најмат овластен собирач одобрен од општина Валандово и превозник да го транспортираат и трајно да го одпожат опасниот отпад; - Материјалите треба да се покријат за време на транспортот за да се избегне дисперзија на отпадот; - Горење отпад на градилиштето или околу него е забрането.	- Изведувач – Понудувач - Надзор - Општински персонал (комунален инспектор) - Градоначалник на Општина Валандово; - ЈПКД Комунален Сервис од Општина Валандово

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул."Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Потенцијално влијание	Опсег на влијанието	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
Проектни активности: Оперативна фаза на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1", општина Валандово			
Не се очекуваат негативни влијанија во оперативната фаза на проектите. Треба да се врши редовно одржување на локалните патишта во Општина Валандово (на пр. отстранување на снегот во зимскиот период, редовно санирање на површината на патот, итн.). Возилата што ќе гравитираат во оваа проектна фаза од локалните патни правци, треба да ја ограничат нивната брзина според условите на патот и да инсталираат хоризонтална и вертикална сигнализација според подготвениот Главен сообраќаен проект за трите под-проекти. Инвеститорот треба да ги развие и спроведе мерките за ублажување во оперативната фаза на проектите, како што се: поставување на хоризонтална и вертикална сообраќајна сигнализација за ограничување на брзината на возилата, ограничување на генерираната бучава како што се дозволува патните услови, спроведување на ограничувања за ограничување на брзината на патот (брзински препреки на патот, рамената на патот, конвексни широк агол итн.). Сите мерки за ублажување треба да бидат во согласност со националното законодавство за безбедност во сообраќајот - Закон за безбедност во сообраќајот на патиштата (Службен весник на РМ, бр.54 / 07, 86/08, 98/08, 64/09, 161/09, 36/11 , 51 / 11,114 / 12, 27/14 и 169/15).			

5. МОНИТОРИНГ ПЛАН НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ

Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што треба да се следи?	Како се следи параметарот?	Кога се следи параметарот (честота на мерење)?	Зошто се следи параметарот?	Чинење		Одговорност	
					Реконструкција и ревитализација	Операции	Изградба на улици во Општина Валандово	Операции на локални патишта во Општина Вландово
Проектни активности: Подготвителни активности пред изградба на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1", општина Валандово								
Примена на ЛЗО и мерки за заштита на работниците со цел да се сведат можните повреди на градилиштата на минимум.	На проектните локации	Визуелни проверки	За време на расчистувањето На почетокот на секој работен ден за време на активностите за под- проектите	За да се спречат здравствени и безбедносни ризици – механички повреди За да се биде во согласност со националните комунални здравствени регулативи и со стандардите за БЗР	Вклучен о во буџетот на проектите		Изведувач/подизведувачи – Понудувач Надзор Комунален инспектор во општина Валандово	
Подготовка на целосната потребна документација поврзана со БЗР, Комунална безбедност и	На проектните локации	Преглед на подготвената документација (План за БЗР	За време на расчистувањето На почетокот на секој работен ден за време на активностите за под- проектите	За да се спречат здравствени и безбедносни ризици – механички повреди За да се биде во согласност со националните комунални здравствени регулативи и со стандардите за БЗР	Вклучен о во буџетот на проектите	На проектите локациии	Изведувач – Понудувач Надзор Комунален инспектор во општина Валандово	

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул."Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Вландово

Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што треба да се следи?	Како се следи параметарот?	Кога се следи параметарот (честота на мерење)?	Зошто се следи параметарот?	Чинење		Одговорност	
					Реконструкција и ревитализација	Операции	Изградба на улици во Општина Вландово	Операции на локални патишта во Општина Вландово
Управување со сообраќај		План за комунална безбедност План за управување со сообраќај (ПУС)						
Обука на работниците и информирање на локалното население за проектните активности	На проектните локации	Обука за БЗР од страна на овластена компанија ангажирана од Изведувачот Обезбедување на информации преку ТВ, радио и веб-страница на општината (https://valandovo.gov.mk/) за проектните активности	Пред започнување на проектните активности	За да се спречат здравствените и безбедносните ризици - механички повреди на работникот и локалното население Да биде во согласност со националните комунални здравствени регулативи и стандардите за БЗР	Вклучен во буџетот на проектите		Изведувач – Понудувач Надзор Комунален инспектор во општина Вландово	
Проектни активности: Реконструкција на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1", општина Вландово								

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул."Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што треба да се следи?	Како се следи параметарот?	Кога се следи параметарот (честота на мерење)?	Зошто се следи параметарот?	Чинење		Одговорност	
					Реконструкција и ревитализација	Операции	Изградба на улици во Општина Валандово	Операции на локални патишта во Општина Валандово
Постоење на применлив План за управување со сообраќај и известувања за достапноста на планот и информации за регулација на сообраќајот поставени огласната табла во населените места во Општина Валандово	На проектните локации	Визуелно следење	За време на работниот ден	За да се осигури координиран тек на сообраќајот низ проектната локација и лесен пристап на локалното население до своите домови	Вклучен о во буџетот на проектите	На проектните локации	Изведувач – Понудувач Надзор Комунален инспектор во општина Валандово	
Употреба на ЛЗО од страна на работниците	На градилиштето	Визуелно следење	За време на работата	Да се осигури безбедноста на работниците на градилиштето	Вклучен о во буџетот на проектите		Општина Валандово, Трудова инспекција	
Примарна селекција на создадените видови отпад на проектните локации	На градилиштата	Преглед на документац ијата	На почетокот на работата со нов/и материјал/и	За да се осигури одделување на опасниот од безопасниот отпад, како и инертниот од биоразградливиот отпад	Вклучен о во буџетот на проектите		Изведувач – Понудувач Надзор	
Можно отстранување на отпадот (цврст и течен) во близина на водни текови	Во близина на водни текови	Визуелна проверка доколку отпадот се исфрли близу водни текови	За време на проектните активности (еднаш неделно)	Да се осигура добриот статус на квалитет на водата	Вклучен о во буџетот на проектите		Изведувач – Понудувач Надзор	

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)

Проект: Изградба на ул."Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",

Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Вландово

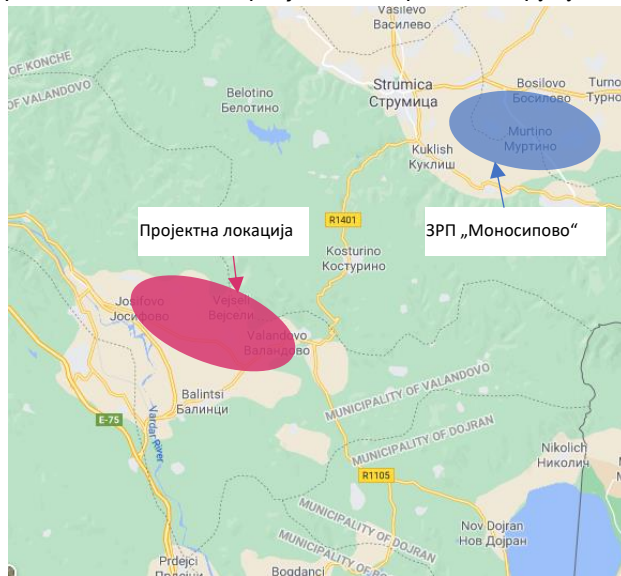
Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што треба да се следи?	Како се следи параметарот?	Кога се следи параметарот (честота на мерење)?	Зошто се следи параметарот?	Чинење		Одговорност	
					Реконструкција и ревитализација	Операции	Изградба на улици во Општина Вландово	Операции на локални патишта во Општина Вландово
Собирање и транспорт на опасен отпад (доколку потребно)	На место за безбедно привремено складирање	Преглед на списокот за транспорт и условите во складиштето	Пред транспортот на опасниот отпад (доколку има таков)	Да се подобри практиката на управување со отпад на општинско и национално ниво/Да не се фрла опасниот отпад на местата за фрлање комунален отпад	Вклучен во буџетот на проектите		Овластен Изведувач за собирање и транспорт на опасен отпад (доколку е потребно)	
Собирање, транспорт и трајно одлагање на цврстиот отпад	На градилиштата и во близина	Визуелно следење и прегледување на списоците за транспорт и исфрлање од подизведувачот	По собирањето и транспортот на цврстиот отпад на секојдневна база	Да не се остава отпад на градилиштата и да се исфрла за да се избегне еколошкото и здравственото влијание врз локалното население Да има вистински податоци за создадениот отпад и да се подобри управувањето со истиот	Вклучен во буџетот на проектите		Изведувач – Понудувач Надзор и ЈПКД Комунален Сервис од Општина Вландово	
Исполнет годишен извештај за собирање, транспорт одлагање на отпадот	Администрација на локална самоуправа	Преглед на документација – идентификација на список за отпад	По завршување на задачата за собирање, транспорт, привремено исфрлање и трајно одлагање на отпад	Да се подобри управувањето со отпад на локално и национално ниво Да се биде во согласност со националните легални услови	Вклучен во буџетот на проектите		Градоначалник на Општина Вландово/ Министерство за животна средина и просторно планирање	
Основен мониторинг на бучавата и дополнително по јавни приговори (доколку се случи)	По локалните улици, Ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1	Со калибриран а опрема за мерење бучава	Пред започнување на градежните активности и за време на градежната фаза	Да се осигури ограничување на бучавата согласно националното законодавство	Дел од редовните трошоци на Изведувачот		Изведувач; Акредитирана компанија за мерење на ниво на бучава ангажирана од страна на Изведувачот; Овластен инспектор за животна средина, градежен инспектор	
Проектни активности: Оперативна фаза на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1", општина Вландово								

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул."Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Вландово

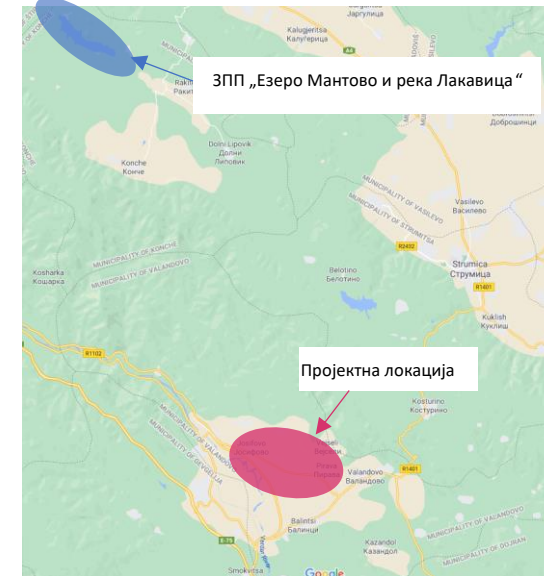
Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што треба да се следи?	Како се следи параметарот?	Кога се следи параметарот (честота на мерење)?	Зошто се следи параметарот?	Чинење		Одговорност	
					Реконструкција и ревитализација	Операции	Изградба на улици во Општина Вландово	Операции на локални патишта во Општина Вландово
Имплементација на мерки за ублажување (на пр. Поставување на хоризонтална и вертикална сообраќајна сигнализација за ограничување на брзината на возилата, итн.) За трите под-проекти. Редовно одржување на локалниот пат (на пр. отстранување на снегот во зимскиот период, редовно санирање на површината на патот, итн.)	По локалните улици, Ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1	Визуелни проверки Намален број сообраќајни незгоди по локалните патни правци	Постојано (параметарот треба да се следи во согласност со - Закон за безбедност во сообраќајот на патиштата (Службен весник на РМ, бр.54 / 07, 86/08, 98/08, 64/09, 161/09, 36/11, 51/11 , 114/12, 27/14 и 169/15)).	Да се постигне безбедност на локалниот пат и да се биде во согласност со националната регулатива за безбедност во сообраќајот		Општински буџет		Министерство за внатрешни работи (Општина Вландово)

6. ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Карти на заштитени подрачја во поширокото опкружување на проектните локации во Општина Валандово

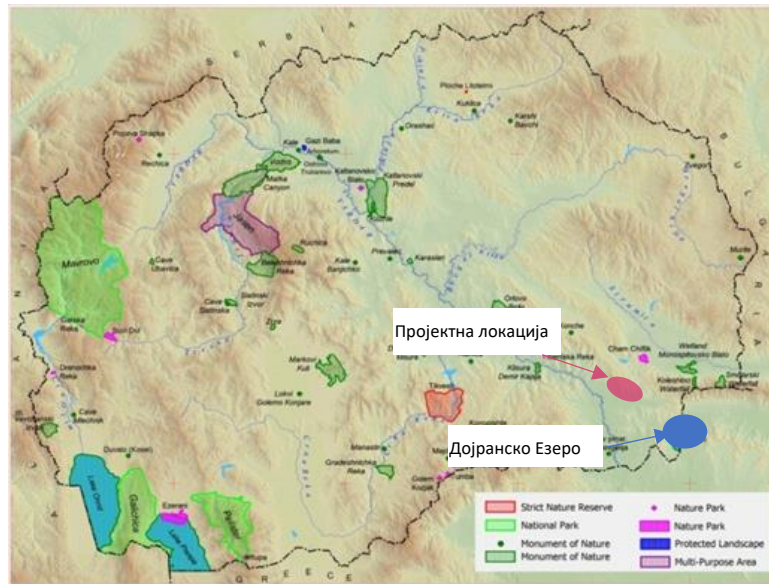

Слика 5 Локација на ЗРП „Моноспитово“ во однос на проектните локации

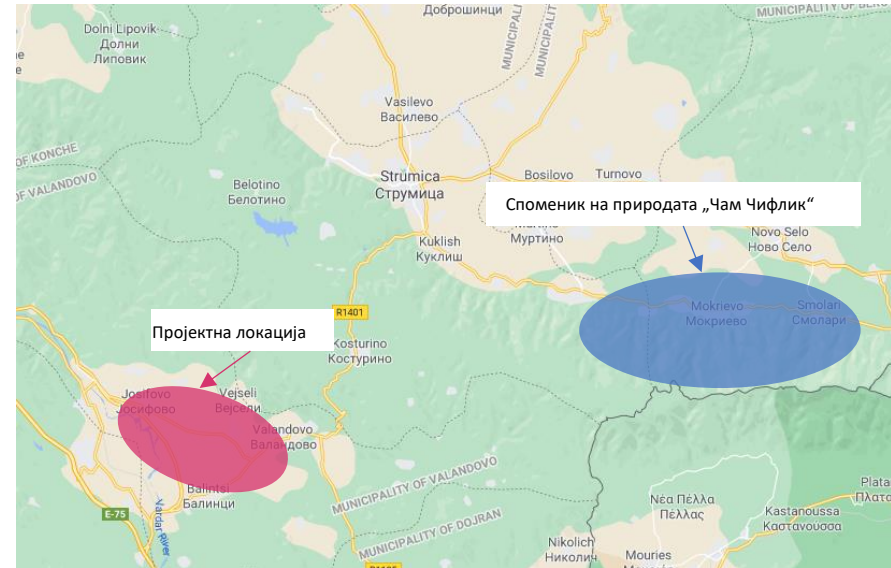

Слика 6 Локација на ЗПП „Езеро Мантово и река Лакавица“ во однос на проектните локации

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Слика 7 Локација на Емералд подрачје „Дојранско Езеро“ во однос на проектната локација

Слика 8 Локација на Споменик на природата „Чам Чифлик“ во однос на проектната локација

Прилог 2 Аспекти поврзани со КОВИД-19 во проектите за градежништво/градежни работи

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во проектите за градежништво/градежни работи и соодветни мерки за претпазливост за време на пандемијата

(наменето за Изведувачи на активности при Изградба на локални патишта/улицы во рамки на проектот за "Проект за поврзување на локални патишта" при МТВ)

Имајќи ја во предвид новата ситуација со појавата на вирусот КОВИД 19, покрај стандардните мерки за безбедност и заштита при работа (дефинирани во соодветните документи во рамки на проектот за "Поврзување на локални патишта" при МТВ), потребно е да се спроведат и мерките за заштита од КОВИД 19.

Изведувачите, без сомнение, ќе се соочат со многу предизвици во новата ситуација, како што се:

- Неможност да се купи заштитна опрема и средства за дезинфекција поради нивниот дефицит на пазарот;
- Недостаток од работна сила поради ограниченото движење и отсуствата од работа;
- Неможност да се обезбедат материјали и работна опрема поради застојот во сите сегменти од животот во земјата;
- Загриженоста на работниците за потребните средства за живеење поради намалениот обем на работа, итн.

Приоритетна активност која Изведувачите е неопходно да ја преземат, претставува спроведување на мерките за заштита од КОВИД 19 усвоени од страна на Владата на Република Северна Македонија на предлог на Комисијата за заразни болести и Министерството за здравство. **Овие мерки треба постојано и во континуитет да се ажурираат во согласност со најновите одредби воведени од страна на Владата.** Изведувачот треба да назначи Одговорно лице кое ќе ги следи мерките усвоени од Владата и кое истите ќе ги примени во работењето на градилиштето На проектните локации .

На следните линкови од веб-страниците на националните институции одговорни за КОВИД 19, Изведувачот може да најде и користи ажурирани информации и препораки:

- **Влада на Република Северна Македонија** - <https://vlada.mk/node/20488?ln=en-gb>
- **Министерство за здравство** - <http://zdravstvo.gov.mk/korona-virus/>
- **Министерство за труд и социјална политика** - <http://mtsp.gov.mk/covid-19.nspx>
- **Министерство за транспорт и врски** - <http://mtc.gov.mk/Preporaki%20od%20Vlada>
- **Официјална страница за КОВИД – 19** - <https://koronavirus.gov.mk/en>

На национално ниво, покрај мерките воведени од страна на Владата за заштита од КОВИД 19, Македонското здружение за заштита при работа изготви "Водич за безбедност и здравје при работа во градежништвото за превенција од корона вирусот". Водичот содржи мерки кои Изведувачот треба да ги спроведе со цел отстранување на можните начини за добивање и пренесување на КОВИД 19 меѓу работниците на градилиштето.

Водичот во неколку поглавја, со повеќе детали, го содржи следното:

- Предизвици во градежништвото;
- Обврски на Изведувачот;
- Обврски на вработените;
- Обврски на Инвеститорите;
- Начини за постапување доколку има сомнителен случај или случаи на заболени со КОВИД 19;
- Контакт-телефони на одговорните национални институции со кои треба да се контактира во случај на појава на лице заразено со КОВИД 19.

Текстот на "Водичот за безбедност и здравје при работа во градежништвото за превенција од корона вирус" на македонски јазик може да се погледне на следниот линк: <http://mzzpr.org.mk/wp-content/uploads/2020/04/covid19-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D1%88%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>.

Покрај барањата на национално ниво, Изведувачот е потребно истовремено да ги спроведе и барањата кои се воведени од Светската банка во врска со заштитата од КОВИД 19.

Во врска со прашањата поврзани со КОВИД 19 за проектите од градежништвото/градежните работи, дадени од страна на Светска банка (следејќи ги препораките од Светската здравствена организација - СЗО), истите се поделени во неколку сегменти/прашања и детално се прикажани во Табела 4.

Табела 4 Аспекти препорачани од Светска Банка во врска со КОВИД-19 во проектите од градежништвото/градежните работи

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
	Изведувачот треба да ги утврди мерките за постапување во ситуација со КОВИД-19 земајќи ја предвид локацијата, постојните проектни ресурси, достапноста на набавките, капацитетот на локалните здравствени служби/службите за итна помош, степенот до кој вирусот е веќе присутен во областа. Единицата за управување со проектот при МТВ и Изведувачот треба да утврдат конкретни постапки за постапување во врска со прашањата поврзани со КОВИД-19 на градилиштето. Постапките треба да се спроведат, документаат и ажурираат во согласност со последните измени воведени од страна на Владата и условите на градилиштето.
Проценка на карактеристиките на работната сила	- Изведувачот треба да изготви детален профил на проектната работна сила, клучните работни активности, распоредот за извршување на таквите активности, различното времетраење на договорите и ротации на работниците за нивно ангажирање; - Ова треба да вклучува и преглед на работниците кои се сместени во своите домови (т.е. работници од локално население), работниците кои се сместени во локалната заедница и работниците кои се сместени на самата локација (т.е. сместувачки камп за работници). Онаму каде е можно, треба да се идентификуваат и работниците кои можеби се со поголем ризик од КОВИД-19, оние кои веќе имаат постојни здравствени проблеми или кои се поинаку во ризик; - Треба да се разгледаат и начините за минимизирање на движењето во и надвор од локацијата. Ова може да вклучува продолжување на траењето на постојните договори, за да се избегне работниците да се вратат дома во загрозените области, или да се вратат на локацијата од загрозени области.
Влез/излез од работната локација и проверки при започнување на работа	- Воспоставување на систем за контрола на влезот/излезот од локацијата, обезбедување на границите на локацијата и утврдување на определени места за влез/излез (ако веќе не се претходно определени). Влезот/излезот од локацијата треба да се документаат/евидентираат; - Обука на персоналот за обезбедување за (подобриот) систем кој е воспоставен за целите на обезбедување на локацијата и контролирање на влезот и излезот и однесувањето кое од нив се очекува при спроведувањето на таквиот систем и какви било посебни прашања поврзани со КОВИД-19; - Обука на персоналот кој ќе биде одговорен за надзор на влезот на локацијата, обезбедување на потребните ресурси за да можат да го документаат влезот на работниците, спроведување на проверки на температурата и евидентирање на деталите за секој работник на кој влезот не му е дозволен; - Осигурување дека работниците се способни за работа пред да влезат на локацијата или пред да започнат со работа. Иако веќе треба да има воспоставено постапки за ова прашање, посебно внимание треба да се обрне на работниците со постојни здравствени прашања или кои се поинаку во ризик. Треба да се земе предвид демобилизацијата на персоналот со постојни здравствени проблеми; - Проверка и евидентирање на температурата на работниците и другите лица кои влегуваат на локацијата или за кои е потребно самопријавување пред или при влезот на локацијата; - Обезбедување на секојдневни извештаи за работниците пред започнување со работата, со фокус на специфичните аспекти поврзани со КОВИД-19, вклучително со нормите за однесување при кашлање, хигиена на раце и мерки за дистанцирање, со примена на демонстрации и партиципативни методи;

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
	- Во текот на дневните информирања/извештаи, потсетување на работниците самите да се следат во однос на потенцијалните симптоми (треска, кашлица и други рЕУПираторни симптоми) и да ги информираат своите претпоставени или одговорното лице за КОВИД-19 ако имаат симптоми или ако не се чувствуваат добро; - Работникот од загрозуена област или кој бил во контакт со заболено лице треба да се спречи да се врати на локацијата во период од 14 дена или (ако тоа не е возможно), таквиот работник треба да се изолира за период од 14 дена; - На заболениот работник нема да му се дозволи влез на локацијата и истиот ќе се упати во локалните здравствени установи ако е потребно или ќе се побара негова изолација во домашни услови во период од 14 дена.
Општа хигиена	- Поставување на постери и знаци околу локацијата, со слики и текст на локалните јазици (МК/АЛБ/ТУ); - Да се осигури дека на местата каде се мијат рацете има сапун, хартија за бришење за една употреба и затворени корпи за отпадоци кои се поставени на клучни места на локацијата, вклучително на влезовите/излезите од работните области; онаму каде има тоалет, менза или дистрибуција на храна или се обезбедува вода за пиење; во сместувачките простории за работниците; на станиците за отпад; во продавниците; и во заедничките простории. Треба да се обезбедат уреди за миене раце онаму каде ги нема или каде не се соодветни. Може да се користи и средство за дезинфекција со алкохол (ако има, 60-95% алкохол); - Обука за работниците и персоналот на локацијата за знаците и симптомите на КОВИД-19, како се шири, како да се заштитат (вклучително со редовно миене на раце и социјално дистанцирање) и што да прават доколку тие или други лица имаат симптоми; - Обезбедување на дел од сместувачките капацитети за работниците како дел за самоизолација, како и за поформална изолација на персоналот кој можеби е заразен.
Чистење и отстранување на отпад	- Обезбедување на соодветна опрема за чистење, материјали и средства за дезинфекција за персоналот одговорен за чистење; - Обука за персоналот за чистење за соодветните постапки за чистење и соодветниот интервал за чистење во области кои многу се користат или кои се со висок ризик; - Кога се очекува дека хигиеничарите ќе треба да исчистат области кои биле или за кои се сомнева дека се контаминирани со КОВИД-19, на нив ќе треба да им се обезбеди соодветна ЛЗО (лична заштитна опрема): наметки или мантили, ракавици, заштита за очи (маски, очила или визири) и чизми или затворени работни обувки. Ако не е достапна соодветна ЛЗО, на хигиеничарите треба да им се обезбедат најдобрите достапни алтернативи; - Обука за хигиеничарите за соодветната хигиена (вклучително со миенето раце) пред, во текот на и по извршувањето на чистењето; за начинот за безбедно користење на ЛЗО (онаму каде е потребно); за контролата на отпадот (вклучително за употребената ЛЗО и материјалите за чистење); - Медицинскиот отпад генериран во текот на обезбедувањето грижа за заболените работници треба безбедно да се собере и одложи во определените садови - контејнери или кеси и да се третира и одложи со следење на релевантните барања (на пример, националните - http://www.moep.gov.mk/?nastani=%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%bf%d0%be%d1%80%d0%b0%d0%ba%d0%b8-%d0%b7%d0%b0-%d1%83%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d1%83%d0%b2%d0%b0%d1%9a%d0%b5-%d1%81%d0%be-%d0%be%d1%82%d0%bf%d0%b0%d0%b4-%d0%b7%d0%b0-%d0%b3%d1%80). Ако е потребно медицинскиот отпад да се согори, истото треба да се реализира со колку што е можно поограничено времетраење. Отпадот треба да се намали и сегрегира, така што ќе се согори само најмало количество отпад.
Прилагодување на работните практики	- Намалување на големината на работните тимови; - Ограничување на бројот на работници на локацијата во определен временски период; - Промена во 24-часовна работна ротација; - Прилагодување или редизајнирање на работните процеси за конкретни работни активности и задачи за да се овозможи социјално дистанцирање и обука за работниците за овие процеси;

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
	• Продолжување со реализацијата на стандардните обуки за безбедност, со додавање на посебните аспекти поврзани со КОВИД-19. Обуката треба да вклучи соодветно користење на стандардна ЛЗО. Иако на датумот на ова известување општата насока е дека за градежните работници не е потребна посебна ЛЗО за КОВИД-19, истото треба редовно да се ревидира; • Паузите да се организираат (онаму каде е можно) во надворешни услови во рамките на локацијата; • Разгледување на можноста за промена на поставеноста на мензата и фазно реализирање на оброците за да се овозможи социјално дистанцирање и фазен пристап до и/или привремено ограничување на пристапот до рекреативните објекти кои може да ги има на локацијата, вклучително со теретаните; • Во определен момент може да биде потребно да се ревидира сеопфатниот проектен распоред, да се процени степенот до кој истиот треба да се прилагоди (или целосно да се прекине со работите) за да се одразат разумните работни практики, потенцијалната изложеност на работниците и на заедницата и достапноста на набавките, земајќи ги предвид советите и насоките на Владата.
Проектни медицински служби	• Проширување на здравствената инфраструктура и подготвување на места во кои пациентите може да се изолираат. Капацитетите за изолација треба да се поставени подалеку од сместувачките капацитети за работниците и местото на извршување на тековните активности. Онаму каде е возможно, на работниците треба да им се обезбеди просторија со добра вентилација (отворени прозорци и врата). Онаму каде ова не е возможно, во капацитетите за изолација треба да се овозможи растојание од најмалку 1 метар меѓу работниците кои се во иста соба, и ако е можно, работниците да се одвојат со завеси. Заболениот работник треба да бидат со ограничено движење, да ги избегнуваат заедничките простории и капацитети и да биде забрането да се посетуваат сè додека не помине периодот од 14 дена во кој немаат симптоми. Ако треба да ги користат заедничките простории и капацитети (на пример, кујни или мензи), просториите ќе можат да ги посетуваат само кога нема присутни незаразени работници, а просториите/капацитетите треба да се чистат пред и по користењето. • Обука за медицинскиот персонал, која треба да ги вклучи постојните совети на СЗО за КОВИД-19 и препораките за спецификите на КОВИД-19. Онаму каде има сомневање за инфекција со КОВИД-19, медицинските лица на локацијата треба да ги следат привремените упатства на СЗО за превенција и контрола на инфекција во текот на обезбедувањето на здравствената грижа во случај кога има сомневање за инфекција со новиот коронавирус (nCoV); • Проценка на постојната залиха на опрема, набавки и лекови на самата локација, и обезбедување на дополнителни залихи онаму каде е потребно и можно. Ова може да вклучува медицинска ЛЗО, како што се наметки, мантили, медицински маски, ракавици, заштита за очите, итн..; • Разгледување на постојните методи за постапување со медицинскиот отпад, вклучително со системите за складирање и одложување.
Локални медицински и други служби	• Реализирање на прелиминарни дискусии со релевантните медицински капацитети, заради утврдување на работите кои треба да се направат во случај на заболени работници за кои е потребно упатување; • Обезбедување информации во однос на ресурсите и капацитетите на локалните медицински служби (на пример, број на кревети, достапност на обучен персонал и основни залихи); • Појаснување на деталите за начинот на кој заболениот работник ќе се пренесе до медицинските капацитети, и проверка на достапноста на таквиот транспорт; • Со локалните медицински служби/посебни медицински установи да се договори опфатот на услугите кои треба да се обезбедат, постапката за прием на пациенти и (онаму каде е релевантно), потенцијалните трошоци за плаќање; • Исто така, треба да се подготви постапка така што Менаџерот на градилиштето ќе знае што треба да направи во случај на настапување на смрт на работник заболел од КОВИД-19. Иако и понатаму продолжуваат да се применуваат стандардните проектни постапки, КОВИД-19 може да покрене и други прашања поради заразната природа на болеста. Проектот треба да соработува со релевантните локални власти за да се координираат постапките, вклучително со начинот на известување или другите барања согласно националните закони;

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)

Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",

Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
Случаи или ширење на вирусот	- Ако работникот има симптоми на КОВИД-19 (на пример, треска, сува кашлица, изнемоштеност), работникот треба веднаш да се отстрани од работните активности и да се изолира на локацијата; - Работникот треба да се пренесе до локалните здравствени капацитети за да се изврши тестирање (тестирањето е достапно и дозволено согласно националното законодавство); - Ако тестот е позитивен на КОВИД-19 или ако нема достапно тестирање, работникот треба и понатаму да остане во изолација. Изолацијата може да се реализира на работната локација или во домашни услови. Доколку е во домашни услови, работникот треба да се пренесе во неговиот дом во транспорт организиран од страна на проектот; - На местото каде бил присутен работникот треба да се реализираат темелни постапки за чистење со средство за дезинфекција со висока содржина на алкохол пред да може да се продолжи со работа на тоа место. Алатките кои ги користел работникот треба да се исчистат со средство за дезинфекција, а ЛЗО треба да се отстрани; - Треба да се побара од соработниците/колегите (т.е. работниците со кои заболениот работник бил во близок контакт) да престанат со работа и да се самоизолираат за период од 14 дена, дури и ако немаат симптоми; - Семејството и другите блиски контакти на работникот треба да се изолираат во карантин за период во траење од 14 дена, дури и ако немаат симптоми; - Доколку се потврди случај со КОВИД-19 кај работник на локацијата, треба да се ограничи пристап на посетители на локацијата, а работните групи треба да се изолираат едни од други колку што истото е возможно; - Ако работниците живеат во своите домови и имаат член од семејството кај кој е потврден КОВИД-19 или постои сомневање за случај со КОВИД-19, таквите работници треба да се самоизолираат и не смеа да им се дозволи влез на проектните локации за период од 14 дена, дури и ако немаат симптоми; - На работниците треба да и понатаму да им се исплаќа плата во текот на траењето на боледувањето, изолацијата или карантинот, или ако се побара да престанат со работа, во согласност со националното законодавство; - Работодавачот треба да плати за медицинската грижа за работникот (без оглед дали е на локацијата или во локална болница или клиника).
Континуитет на набавките проектните активности	- Определување на лица кои ќе бидат замени за лицата од тимот за управување со проектот (Единицата за управување со проектот при МТВ, Надзор, Изведувач, подизведувачи) доколку истите се разболат, и потребно е да се информира кои се тие лица за луѓето да бидат запознаени со утврдената организација; - Документирање на постапките за сите да знаат која е нивната улога и да не зависат од знаењето на едно лице; - Разбирање на синџирот на набавка за потребното снабдување со енергија, вода, храна, медицински залихи и опрема за чистење, разгледување на потенцијалните влијанија врз истиот и за достапните алтернативи. Важно е рано и проактивно да се разгледуваат меѓународните, регионалните и националните синџири за набавка, особено за оние набавки кои се клучни за проектот (на пример, гориво, храна, медицински залихи, набавки за чистење и други клучни набавки). Планирањето на 1-2 месечен прекин на обезбедувањето на неопходниот материјал (суровина) може да е соодветно за проекти за поодалечени области; - Порачување/набавка на неопходни залихи. Ако не е достапно, да се разгледаат алтернативите (онаму каде е изводливо); - Разгледување на постојните безбедносни аранжмани и дали истите ќе бидат соодветни во случај на прекин на вообичаените проектни активности; - Да се разгледа во кој момент би можело да биде потребно проектот значително да ги намали активностите или целосно да прекине со работата, и што треба да се направи за да се обезбеди соодветна подготовка за истото, како и за повторното започнување со работите кога тоа ќе биде можно или изводливо.

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
Планови за непредвидени/вонредни ситуации во случај на епидемија	Во планот за непредвидени/вонредни ситуации кој треба да се изготви за секоја локација треба да се вклучат постапките кои би се спровеле во случај КОВИД-19 да стигне до локацијата. Планот за непредвидени/вонредни ситуации треба да се изготви во консултации со националните и локалните здравствени установи и треба да се следат насоките за реакција во случај на КОВИД-19, за да се осигури дека има воспоставени постапки за ефективно изолирање, грижа и третман на работниците кои се заразиле со КОВИД-19. Планот за непредвидени/вонредни ситуации треба да вклучува и реакција во случај на поголем број заболени работници, кога е веројатно дека пристапот до и од локацијата би биле ограничени за да се спречи ширењето. Треба да се изготват планови за непредвидени/вонредни ситуации и работниците треба да бидат информирани за истите во однос на: • Постапките за изолација и тестирање за работниците (и за оние со кои биле во контакт) кои имаат симптоми; • Грижа и третман на работниците, вклучително со тоа каде и како истото ќе се обезбеди; • Обезбедување на соодветни залихи на вода, храна, медицински залихи и опрема за чистење во случај на епидемија на самата локација, особено доколку пристапот до местото е ограничен или има ограничено движење на залихите/набавките. Поконкретно, во планот треба да се наведе што треба да се направи доколку определено лице заболи од КОВИД-19 на работната локација. Со планот треба: • Да се утврдат постапките за изолирање на лице во просторија или место каде истото ќе биде изолирано од другите лица на работното место, ограничување на бројот на лица кои имаат контакт со лицето и контактирање со локалните здравствени власти; • Да се разгледа како да се идентификуваат лицата кои се во ризик (на пример, поради претходни здравствени состојби како што се дијабетес, срцеви и пулмонарни заболувања, или поради постара возраст) и како да им се обезбеди поддршка, без да се создаде стигма и дискриминација на работното место; и • Разгледување на плановите за непредвидени/вонредни ситуации и постапките за континуитет на работењето ако има епидемија во соседна заедница. Во плановите за непредвидени/вонредни ситуации треба да се земат предвид постапките за складирање и отстранување на медицински отпад, чиј обем може да се зголеми и кој може да биде заразен неколку дена (зависно од материјалот). Треба да се дискутира и договори поддршката која може да биде потребно да се обезбеди за медицинскиот персонал, како и за постапките за транспорт (без ризик од вкрстена инфекција) на заболени работници до установите за интензивна грижа или до националните здравствени установи. Во плановите за непредвидени/вонредни ситуации треба, исто така, да се разгледа начинот за одржување на безбедноста на работниците и заедницата на локацијата ако се затворат локациите во согласност со националните или корпоративните политики, доколку има прекин во работењето или доколку се заболени поголем број работници. Важно е мерките за безбедност на работното место да се ревидираат од страна на експерт за безбедност и да се спроведат пред запирање на работата на работните места.
Обука и комуникација со работниците	• Редовно информирање и соработка со работниците (на пример, преку обука, општински совети, неформални состаноци за безбедносни теми) каде се истакнуваат работите кои ги спроведува раководството за да се справи со ризиците од КОВИД-19. На работниците треба да им се даде можност да поставуваат прашања, да ја искажат загриженоста и да даваат предлози; • На обуката треба да се разгледаат прашањата поврзани со дискриминацијата или предрасудите доколку работникот се разболи и да се објасни траекторијата на вирусот, каде работниците се враќаат на работа; • Со обуката треба да се опфатат сите прашања кои се обично потребни за работната локација, вклучително со употребата на безбедносните постапки, употребата на ЛЗО за градежништво, прашања поврзани со безбедноста и здравјето при работа и кодексот на однесување, земајќи предвид дека можеби имало прилагодување на работните практики; • Комуникациите треба да се јасни, засновани на факти и дизајнирани така што лесно може да бидат разбрани од страна на работниците, на пример, преку прикажување на постери за миене раце и социјално дистанцирање и за тоа како да се постапи доколку работникот има симптоми.

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
Комуникација и контакт со заедницата	• Комуникацијата треба да биде јасна, редовна, заснована на факти и дизајнирана така што би била лесно разбирлива за населението на чија територија се спроведува проектот; • При комуникацијата треба да се користат достапните средства. Во повеќето случаи нема да биде возможно да се реализираат состаноци лице-во-лице со општината или со населението. Треба да се користат други форми на комуникација: онлајн платформи, социјални медиуми, постери, памфлети, радио, текстуални пораки, виртуелни состаноци. Кај употребените средства треба да се земе предвид способноста на граѓаните да им пристапат, за да се осигури дека комуникацијата стигнала до овие групи; • Општината треба да биде запознаена со постапките кои се утврдени на локацијата за да се разгледаат прашањата поврзани со КОВИД-19. Тука треба да се вклучени сите мерки кои се спроведуваат за ограничување или за забрана на контакт меѓу работниците и општината. Општината треба да е запознаена со постапките за влез/излез од локацијата, обуката која е обезбедена за работниците и постапките кои ќе се следат од страна на проектот ако се разболи некој работник.
Известување за Ковид-19	Изведувачот треба да пријави прекин на работа како последица на пријавени заболени работници од КОВИД 19. Изведувачот треба да го информира Замодавачот за какви било проблеми или проблеми кои се поврзани со обезбедувањето на грижа за заболените работници на проектните локации, особено ако стапката на инфекција се приближува до 50% од работната сила.

Прилог 3 Образец за доставување коментари

Образец за доставување коментари предлози за ПУЖССА Проект: Изградба на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1 со крак 1", општина Валандово Главен опис на проектите Проектните локации за изградба на ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1, Општина Валандово се наоѓаат во средишниот дел на Општина Валандово. Вкупната должина на ул.Јосифово-Калково е 391 m, должината на ули.Балинци е 511,10 m и ул.Новопроектирана 1 со вкупна должина 756,40 m и крак со вкупна должина 589,72 m. Главните активности за трите под-проекти се: рушење на постоечкиот асфалт, ископ на земјиште, вградување на тампонски материјал, вградување на битуминизиран носив слој БНХС, вградување на бетонски каналети , изработка на банкина. Бидејќи улиците се постојни и моментално се користат, не се очекувани значајни влијанија врз животната средина но за идентификуваните влијанија подготвен е овој ПУЖССА каде што се пропишани соодветни мерки за нивно ублажување и минимизирање. Електронска верзија од ПУЖССА Проект Изградба на ул.Јосифово-Калково, ул.Балинци и ул.Новопроектирана 1, општина Валандово е достапна на следните веб-страни: - Општина Валандово: : https://valandovo.gov.mk/ - MTB - ЕИП: http://mtc.gov.mk/	
Име и презиме на лицето кое дава коментар*	
Информации за контакт*	Е-пошта: _____ Телефон: _____
Коментар за ПУЖССА:	
Потпис _____	Датум _____
Ако имате какви било коментари / предлози или дополнувања за предложените мерки на ПУЖССА Проект: Изградба на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1 со крак 1", општина Валандово, Ве молиме доставете ги на одговорното лице од следната институција: Контакт лице: Сашка Богданова Ајцева Е-пошта: saska.bogdanova.ajceva.piu@mtc.gov.mk	
Во рок од 14 дена по објавувањето на ПУЖССА Проект: Изградба на ул."Јосифово-Калково", ул."Балинци" и ул."Новопроектирана 1 со крак 1", општина Валандово (датум на објава:)	
Референтен број: _____ (пополнето од страна одговорните лица за спроведување на проектите)	

* Пополнување на полињата со лични податоци не е задолжително

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",
 Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Прилог 4 Образец за поплаки за целиот период на спроведување на проектите

Референтен број	
Цело име (изборно) ☐ Сакам да ја достава мојата поплака анонимно. ☐ Барам ад не се открива мојот идентитет без моја согласност.	
Информации за контакт	☐ Преку пошта: Ве молиме наведете адреса за испраќање: _____ _____ ☐ Преку телефон: _____ ☐ Преку е-пошта
Забележете како сакате да бидете контактирани (по пошта, телефон, е-пошта).	
Претпочитан јазик на комуникација	☐ Македонски ☐ Албански ☐ Турски ☐ Друг: _____
Пол	☐ Женски ☐ Машки
Опис на Инцидентот за поплака	Што се случило?Каде се случило? На кому му се случило тоа? Што е резултатот од проблемот?
Дата на инцидентот/Поплаката	
	☐ Еднократен инцидент / поплака (датум _____) ☐ Настана повеќе од еднаш (колку пати? _____) ☐ Тековен (во моментот се соочува со проблем)
Што би сакале да видите да се случи?	

Потпис: _____
 Дата: _____

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)

Проект: Изградба на ул. "Балинци" во с.Балинци,Изградба на ул. "Јосифово-Калково",

Изградба на ул. "Новопроектирана 1" во општина Валандово

Ве молиме вратете го овој формулар на:

Име и презиме	Сашка Богданова Ајцева	Анита Трајкова	-----
Е-пошта	saska.bogdanova.ajceva.piu@mtc.gov.mk	anita.trajkova96.at@gmail.com	-----
Институција	Министерство за транспорт и врски Единица за Имплементација на Проект	Општина Валандово Ул. "Иво Лола Рибар" бр.3 2460 Валандово	Изведувач на активностите
	Проект за Поврзување на Локални Патишта Ул. "Црвена Скопска Општина" бр.4 1000 Скопје, Р.С. Македонија		